

BEHOEFTEPLAN NT2

Regio Brussel | 2025-2026

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Wettelijk kader	3
1.2.	Uitgangspunten.....	4
2.	Vaststellingen	5
2.1.	Instroom asiel	5
3.	Beleid.....	7
3.1.	Beleid Vlaanderen	7
3.1.1.	Onderwijs	7
3.1.2.	Zorg	8
3.1.3.	Inburgering & integratie	9
3.1.4.	Mobiliteit	10
3.1.5.	Werk.....	10
3.1.6.	Totaalplan Nederlands	10
3.2.	Beleid Federaal	10
3.3.	beleid Brussel.....	11
4.	Tendensen in Brussel	12
4.1.	Demografische tendensen	12
4.2.	Motivatie-onderzoek NT2-leerders.....	13
4.3.	Evoluties in toeleiding.....	14
5.	Evaluatie aanbod	16
5.1.	Vraag versus doorverwijzing	16
5.2.	Bezoekers, gesprekken & inschrijvingen HVNB.....	18
5.3.	Inschrijvingen HVNB + centra	21
6.	Behoeft NT2 & evolutie in de vraag.....	23
6.1.	Vraag (her)instromers	23
6.1.1.	Profiel bezoekers	23
6.1.2.	Behoeft naar traject	25
6.1.3.	Behoeft naar lesvoorkeuren	30
6.2.	NT2-partners & noden doorstromers	37
6.2.1.	Go! CVO Brussel.....	38
6.2.2.	CVO Lethas	39
6.2.3.	CVO Semper.....	39
6.2.4.	Ligo Brusselleer	40
6.2.5.	VDAB	41
6.2.6.	Bon (Agii regio Brussel).....	42
6.3.	Vraag vanuit het werkveld	42
6.4.	Vraag vanuit andere sectoren	44
7.	Vertaling van vraag naar aanbod & opvolging afstemming.....	46
8.	Conclusies & aanbevelingen	47

1. INLEIDING

Dit is het behoefteplan NT2 voor schooljaar 2025-2026 voor regio Brussel. Het werd opgesteld door Huis van het Nederlands Brussel in het voorjaar van 2025. Het volledige rapport werd aan de partners van het Brusselse NT2-overleg bezorgd in mei 2025. Na het NT2-overleg van 23 mei werd een definitieve versie opgemaakt.

1.1. WETTELIJK KADER

In het Vlaams afsprakenkader is bepaald dat alle betrokken actoren¹ zich engageren tot het realiseren van een behoeftegericht en behoeftedekkend NT2-aanbod in Vlaanderen en Brussel.

Het behoefteplan NT2, samen met de monitoring van de vraag NT2, vormt de basis voor de planning van dit aanbod. Het plan wordt opgesteld door de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel (Agentschap/Huis) en wordt goedgekeurd op het regionaal NT2-overleg. Dit jaarlijks behoefteplan wordt aangevuld door de monitoring van de vraag NT2 die op regelmatige basis wordt opgeleverd door het Agentschap/Huis.

De afspraken over de opmaak, goedkeuring, monitoring en evaluatie van dit plan zijn opgenomen in het Vlaams afsprakenkader NT2. Bijkomende afspraken zijn opgenomen in de taakafspraken NT2 per werkingsgebied.

Om het NT2-aanbod vraaggericht in te richten, is er nood aan een behoefteplan NT2. Het is aan de NT2-regisseur om, samen met de regisseurs van trajecten waar NT2 een onderdeel van is, periodiek een inventarisatie te maken van het aanbod dat in een volgende periode nodig is.

Deze regieopdracht NT2 van het Agentschap/Huis is vastgelegd in het Vlaams decreet betreffende het integratie- en inburgeringsbeleid, in volgende artikelen:

Artikel 17

Het EVA heeft tot opdracht de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden. Daarvoor vervult het EVA, in overeenstemming met afdeling 3 tot en met 9, de volgende kerntaken: ...

7° de regie opnemen over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal.

Artikel 46/3

De regie over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 17, tweede lid, 7°, omvat minstens de volgende taken:

1° een zo volledig mogelijk overzicht verwerven van de vraag naar lessen Nederlands als tweede taal, het aanbod, de uitval en de reden tot uitval, de doorstroom en de wachtlijsten en het optimaliseren van de afstemming van het aanbod Nederlands als tweede taal tussen de verschillende centra, vermeld in artikel 2, 4°;

2° opstellen van objectieve en meetbare criteria van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal;

2° /1 op basis van de criteria, vermeld in punt 2°, voorbereiden van het plan voor een behoeftedekkend aanbod Nederlands als tweede taal in het volgende schooljaar;

3° signaleren van knelpunten in het aanbod en het formuleren van verbetervoorstellen;

3° /1 opmaken en vervolgens minstens vijfjaarlijks actualiseren van een Vlaams Afsprakenkader NT2;

4° met het oog op de taken, vermeld in punt 1°, 2°, 2° /1, 3° en 3° /1, organiseert het EVA, op structurele basis:

a) regionaal overleg met de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°. Het regionaal overleg keurt het plan, vermeld in punt 2° /1, goed;

b) overleg op Vlaams niveau met de onderwijsverstrekkers, de Federatie voor Basiseducatie, de centra, vermeld in artikel 2, eerste lid, 4°, b), de VDAB, Syntra Vlaanderen, het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, en het departement

¹ De actoren zijn de Centra voor Basiseducatie, de Centra voor Volwassenenonderwijs, de Universitaire Talencentra, de Vlaamse dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, Syntra Vlaanderen, de Agentschappen Integratie en Inburgering, het Huis van het Nederlands Brussel.

of intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, § 4. Dat overleg keurt het ontwerp van het Vlaams Afsprakenkader NT2 en de actualisering ervan, vermeld in punt 3° /1, goed.

De Vlaamse Regering kan de nadere modaliteiten bepalen over de organisatie van het regionaal overleg en het overleg op Vlaams niveau.

1.2. UITGANGSPUNTEN

In het Vlaams afsprakenkader NT2 zijn met alle betrokken actoren en partners een aantal uitgangspunten vastgelegd die cruciaal zijn bij het streven naar en realiseren van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2. Bij het opstellen van het behoefteplan NT2 houdt Huis van het Nederlands Brussel rekening met deze uitgangspunten.

2. VASTSTELLINGEN

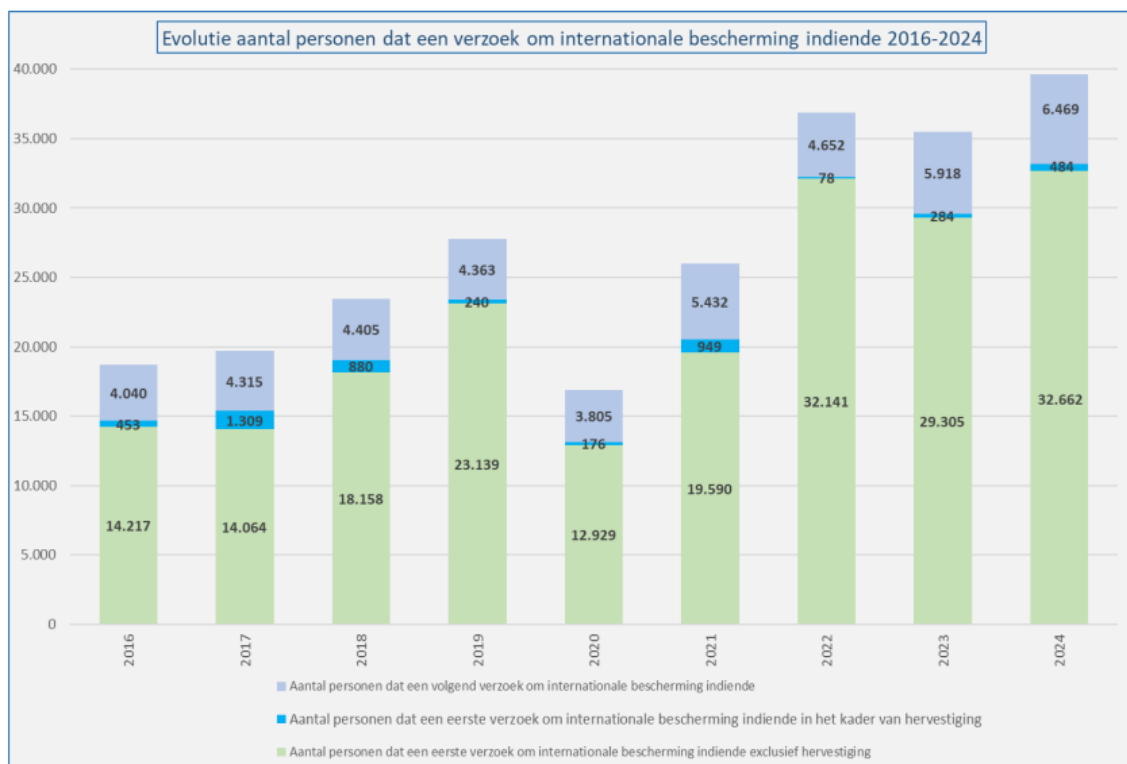
Dit hoofdstuk bevat vaststellingen waarvan we verwachten dat ze een impact zullen hebben op de vraag en het aanbod NT2 van het volgende schooljaar. In dit deel nemen we globale vaststellingen op die voor zowel Brussel als Vlaanderen gelden, onder hoofdstuk 4 'Tendensen in Brussel' nemen we een aantal vaststellingen op die voor Brussel van toepassing zijn.

2.1. INSTROOM ASIEL

In 2024 dienden 39.615 personen een verzoek tot internationale bescherming in bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Het totaal aantal verzoekers ligt daarmee 11,6% hoger dan in 2023 (toen 35.507 personen een verzoek indienden) en 7,2 % hoger dan in 2022. De belangrijkste herkomstlanden waren Palestina, Syrië, Afghanistan, Eritrea en Turkije. In 47,2% van de eindbeslissingen werd geoordeeld dat de verzoeker daadwerkelijk een status van internationale bescherming nodig had. Het hoogste aantal statussen van erkend vluchteling werd toegekend aan Palestijnen (3.281), Syriërs (2.774), Eritreeërs (2.155) en Afghanen (1.944).

Nationaliteit	Totaal aantal personen dat een verzoek om internationale bescherming indiende
1: Palestina	5.692
2: Syrië	5.617
3: Afghanistan	3.541
4: Eritrea	2.396
5: Turkije	2.233
6: Congo (DRC)	1.907
7: Guinee	1.228
8: Kameroen	1.168
9: Burundi	1.120
10: Georgië	1.012
Andere landen	13.701
Totaal 2024	39.615

Bron: <https://www.cgvs.be/nl/cijfers>

We zien bij de doelgroep van asielzoekers, in vergelijking met de verhoudingen bij de totale doelgroep van NT2-leerders, een hoger aandeel Ligo-profielen en een hoger aandeel verlengde profielen. De verdeling over de profielen blijft wel ongeveer gelijk in vergelijking met het vorige behoefteplan NT2. Er is bij de CVO-doelgroep onder de asielzoekers meer nood aan extra ondersteuning Latijns Schrift. Waar 4% van de totale doelgroep NT2 nood heeft aan ondersteuning is dat voor de asielzoekers 7,5%.

	Behoefteplan 2024-2025 (NT2-aanmeldingen in 2022 en 2023)		Behoefteplan 2025-2026 (NT2-aanmeldingen in 2023 en 2024)	
	Asielzoekers	Totale doelgroep NT2	Asielzoekers	Totale doelgroep NT2
Ligo	34%	17%	34%	18%
CVO verlengd	21%	11%	22%	12%
CVO standaard	36%	50%	35%	48%
CVO verkort/UT	9%	22%	9%	22%
Nood aan LSA	-	-	7,5%	4%

Bron: KBI (cijfers incl. Vlaanderen)

Instream Oekraïne

Sinds maart 2022 is er een uitzonderlijke instroom van Oekraïense vluchtelingen. Na de piek in voorjaar 2022, is de maandelijkse instroom sinds najaar '22 wat gestabiliseerd, maar er blijven Oekraïners toekomen. Zij krijgen meteen het statuut van tijdelijke bescherming, hebben dus meteen wettig verblijf en kunnen les volgen in het volwassenenonderwijs. Sinds 2022 kregen 91.800 Oekraïense vluchtelingen een certificaat van tijdelijke bescherming in België².

² <https://statbel.fgov.be/nl/visuals/oekraïense-ontheemden> (20/02/2025).

3. BELEID

3.1. BELEID VLAANDEREN

Het Vlaams inburgeringsbeleid en de verwerving van de Nederlandse taal kregen veel aandacht in het vorige regeerakkoord. Zowel bij Onderwijs als Inburgering werden decretale wijzigingen doorgevoerd, die impact blijven hebben op de vraag en het aanbod NT2.

Sinds september 2024 is er een nieuwe Vlaamse regering en een nieuw regeerakkoord. In dit akkoord is het Nederlands een van de speerpunten. Binnen Inburgering, Onderwijs, Werk, Welzijn en Wonen zijn er nieuwe accenten in de beleidsnota's die een impact zullen hebben op de vraag en het aanbod NT2, zoals de strengere taalvereiste voor huurders van sociale woningen en de wijzigingen in het Groeipakket.³ Er zijn hoge ambities voor ouders met kinderen in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs, voor werkzoekenden, Brusselse lokale besturen en voor de Brusselse zorg.

We verwachten op dit moment dat er voor het schooljaar 2025-2026 nog geen al te grote impact zal zijn. Bovendien zullen veel van de Vlaamse maatregelen niet zo een grote invloed hebben op de werking in Brussel. Hieronder focussen we in eerste instantie op het huidige beleid en waar er al meer geweten is over de nieuwe beleidsintenties nemen we die al op. Via het Vlaams NT2-overleg en de lokale NT2-overleggen wordt dit uiteraard verder opgevolgd.

3.1.1. ONDERWIJS

Onderwijsdecreet XXXIV

In onderwijsdecreet XXXIV, definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en ingediend bij het Vlaams parlement, werden een aantal tijdelijke maatregelen naar aanleiding van de coronacrisis en Edusprong verankerd vanaf 1 september 2024:

- 100% afstandsonderwijs: vanaf september 2024 werd het mogelijk om opleidingen volledig via afstandsonderwijs, zonder fysieke contactmomenten, aan te bieden.
- Open modules van 10 lestijden: de invoering van open modules met een minimumomvang van 10 lestijden blijft behouden.
- Gelijktijdig geïntegreerd onderwijs – percentageverplichting vervalt: het totaal aantal lestijden bij gelijktijdig geïntegreerd onderwijs moet niet langer overeenkomen met de som van de lestijden van de afzonderlijke modules, zolang de leerdoelen van de modules bereikt worden.
- Onderwijsbevoegdheden uit regelluwe periode: in het kader van de coronacrisis en de Edusprong-hervormingen versoepelde de Vlaamse overheid tijdelijk de regelgeving rond melden en inrichten van onderwijsbevoegdheden. De tijdens deze periode gemelde en effectief ingerichte onderwijsbevoegdheden mochten ook in schooljaar 2024-2025 nog ingericht worden. Vanaf september 2024 zijn er onder die regeling geen nieuwe meldingen meer toegelaten.⁴

Asielmiddelen

De asielmiddelen worden per kalenderjaar goedgekeurd door de Vlaamse overheid. Voor 2025 werden opnieuw middelen voorzien voor CVO (32955,74 LUC) en Ligo (90,66 VTE). In december 2024 werd de helft van deze middelen toegekend aan de centra, de tweede helft werd begin maart toegekend. De verdeling werd bepaald door het kabinet onderwijs en toegelicht aan de sector.

Beurzen Vlaamse gemeenschap voor NT2-aanbod bij UTC

Voor 2025 zijn er opnieuw Vlaamse beurzen voorzien voor hoogopgeleide inburgeraars. Er zijn momenteel beurzen beschikbaar voor 165 trajecten. De vraag wordt gemonitord door de Agentschappen en HvNB en indien nodig opnieuw bekeken met Ahovoks.

³ *Nieuwe Vlaamse Regering en Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 | Vlaanderen.be, Vlaamse Regering | Vlaanderen.be*

⁴ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/655747818265E66451D4CCA9>, *Beslissingen van de Vlaamse Regering | Vlaanderen.be*

Inschrijvingsgeld NT2

De nieuwe regelgeving met aanpassing van de inschrijvingsgelden NT2 op niveau A2 is in voege sinds 1 september 2023. Hierbij moeten we wijzen op de uitzondering in Brussel waar er een volledige vrijstelling van inschrijvingsgelden bleef bestaan voor inburgeraars met domicilie in Brussel.

Op dit moment worden de inschrijvingstarieven in het volwassenenonderwijs, waaronder dus ook de tarieven voor NT2, herbekeken. Het is op dit ogenblik nog onduidelijk of er impact zal zijn op de Brusselse vrijstelling.

Gestandaardiseerde testen A2

De gestandaardiseerde NT2-test wordt gefaseerd ingevoerd. Momenteel leggen cursisten voor de vaardigheden lezen en schrijven al een gestandaardiseerde test af. In het decreet Lerenden en Organisatie zijn een aantal aanpassingen opgenomen. Het voorontwerp van dit decreet werd een tweede keer goedgekeurd door de VR op 21 februari 2025:

- Uiterlijk in schooljaar 2026-27 zullen ook de mondelinge vaardigheden gestandaardiseerd getest worden.
- De verhouding trajectevaluatie – testresultaat wordt 20% – 80%.
- Vanaf september 2025 wordt de schriftelijke test discriminerend.⁵

Intussen heeft de minister gevraagd om de test vanaf de afnames na april 2025 voor de onderdelen lezen en schrijven A2 discriminerend in te voeren met een verhouding van 40% trajectevaluatie en 60% evaluatie van de gestandaardiseerde test. Voor lezen is de cursist geslaagd bij een score gelijk aan of hoger dan 61%, voor schrijven ligt de cesuur op 73%. Na samentellen van trajectevaluatie en testresultaat is de cursist geslaagd wanneer het eindtotaal 50% of meer is.⁶

Zowel de organisatie van deze testen als het inrichten van remediërsaanbod in functie van de testen, hebben een impact op planning, administratie, aanbod en trajectbegeleiding in de centra.

Onderwijsbevoegdheid B1 mondeling Ligo

Sinds dit schooljaar is er een nieuw aanbod B1 mondeling op verschillende locaties in Vlaanderen en Brussel. Dit aanbod komt tegemoet aan de concrete noden die gedetecteerd werden bij de doelgroep 'A2 behaald bij Ligo'. Via het regionaal NT2-overleg wordt dit aanbod geëvalueerd en bekijken we met de betrokken partners welk aanbod, zowel bij Ligo als bij CVO, een antwoord biedt op de vragen en noden van deze doelgroep.

Beleidsplannen toegang tot het Nederlandstalige onderwijs

Ouders die onvoldoende Nederlands kennen en kunnen aantonen zullen lessen moeten volgen als hun kinderen naar het Nederlandstalige onderwijs gaan. In Brussel zou dit over 2.000 ouders gaan die jaarlijks hun kinderen inschrijven in het Nederlandstalige onderwijs. In principe zal de nieuwe regelgeving ingaan in het schooljaar 2026-2027. Dit impliceert een verhoging van het aantal testen en inschrijvingen. Het bewijs zal geleverd worden met een evaluatie door de school (met een 70 à 75% aanwezigheid). Kunnen conversatietafels ook gevaloriseerd worden en als EVC beschouwd worden?

3.1.2. ZORG

Op dit moment is het nog onduidelijk of er meer taalnormering in de zorg zal komen zoals die al bestaat in de kinderdagverblijven: in de thuisverpleging, in de door Vlaanderen erkende woonzorgcentra, in de buitenschoolse opvang, etc. Het is de ambitie van Minister Van Achter om hier werk van te maken. De hefboomen liggen echter in handen van Minister Gennez. Hoe dan ook zal er worden geïnvesteerd en komen er in bepaalde sectoren zoals de buitenschoolse opvang meer plaatsen, waardoor de nood aan geschoold en Nederlandskundig (wordend) personeel zal toenemen. Een uitbreiding van vakgerichte taaltrajecten is een mogelijke optie.

⁵ De NT2-test | Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (vlaanderen.be), [Beslissingen van de Vlaamse Regering | Vlaanderen.be](http://Beslissingen.van.de.Vlaamse.Regering.Vlaanderen.be)

⁶ Nieuwsbrief AHOVOKS NT2-test - mei 2025

3.1.3. INBURGERING & INTEGRATIE

Inburgering in Brussel

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voerde in 2022 een verplicht en gratis inburgeringstraject in om nieuwkomers te informeren en begeleiden. Bon is een van de onthaalbureaus die dit organiseren. Verplichte nieuwkomers in Brussel vervullen hun inburgeringsplicht via Bon als ze:

- regelmatig hebben deelgenomen aan de cursus Maatschappelijke oriëntatie, of de doelen van deze cursus al hebben behaald;
- en regelmatig hebben deelgenomen aan de cursus Nederlands tot en met niveau A2, of A2 mondeling als ze analfabeet of andersgealfabetiseerd zijn, of de doelen van deze cursus al hebben behaald.

Het inburgeringsprogramma van Bon is er ook voor nieuwkomers en buitenlandse personen die niet verplicht maar wel 'rechthebbend' zijn.

Een Vlaams inburgeringsattest krijgen Brusselse inburgeraars als ze slagen voor de doelen van maatschappelijke oriëntatie, Nederlands leren en het traject naar werk. Het volgen van een participatie- en netwerktraject is in Brussel optioneel.

Taalvereiste B1 mondeling

Verplichte inburgeraars in Vlaanderen die 2 jaar na het behalen van het inburgeringsattest geen 6 maanden onafgebroken werken of opleiding volgen, moeten B1 mondeling behalen. In Brussel is deze taalvereiste niet van toepassing.

Inburgering in het buitenland

Momenteel lopen er proeftuinen rond het aanbieden van Maatschappelijke Oriëntatie (MO) in het buitenland. Deze projecten worden geëvalueerd op beleidsniveau en worden verder opgevolgd via het Vlaams NT2-overleg.

Turboplan: activering anderstalige nieuwkomers

Onder de vorige Vlaamse Regering werd het Turboplan 'beter inburgeren en sneller aan het werk' goedgekeurd. Met dit plan kan Vlaanderen nieuwkomers meer kansen geven op een toekomst, maar hen ook meer aanzetten om bij te dragen aan de welvaart van onze regio. Het Turboplan wordt onder de huidige regering verdergezet tot eind 2026 onder de naam 'Activering Inburgeraars'. Voor de concretere invulling van dit plan verwijzen we naar p. 44 in dit rapport.

Beleidsnota Minister Crevits

Op het Vlaams NT2-overleg in januari '25 werden de krijtlijnen van de beleidsnota van Minister Crevits toegelicht. De impact hiervan op vraag en aanbod zal eerder op langere termijn zijn. Waar mogelijk worden de NT2-partners betrokken bij de verdere uitwerking. De analyses en voorbereidingen lopen in 2025:

- inzetten op doorverwijzing en het motiveren van anderstaligen naar het NT2-aanbod
- B1 mondeling als vereiste taalniveau voor Inburgering (in Vlaanderen)
- Nederlands op de werkvloer: pilootprojecten vanuit Turbo
- horizontale integratiebeleidsplan: kennis van het Nederlands als sleutel tot integratie
- blijvend inzetten op oefenkansen, ook op de werkvloer
- onderzoek naar mogelijkheden van vertaaltechnologie en taalhulpinstrumenten
- verplichte inburgering voor arbeidsmigranten⁷

⁷ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/70754>

3.1.4. MOBILITEIT

Voor taxichauffeurs geldt er een taalvereiste B1 2.2. De deadline voor het aantonen van de taalvereiste voor huidige chauffeurs werd uitgesteld naar juni 2025. Een groot deel van de (potentiële) chauffeurs is anderstalig en heeft het vereiste taalniveau (nog) niet. Onder de huidige regelgeving verwachten we dat de vraag vanuit deze doelgroep ook komend schooljaar zal blijven bestaan. Intussen werd er een aanbod op maat uitgewerkt, inhoudelijk en praktisch afgestemd op hun job. Recent vernamen we ook dat er wordt onderzocht of de taalvereiste kan worden aangepast naar een realistischer niveau.⁸

3.1.5. WERK

Vanaf 2027 worden de middelen die vandaag worden ingezet in proeftuinen rond de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt (Activering Inburgeraars, het vroegere Turboplan) recurrent en opgenomen in het decreet. Nederlands in opleidingen en op de werkvloer zullen belangrijke acties blijven. Arbeidsbemiddeling door de agentschappen (exclusief het Huis) zal geschrapt worden.

Vraag intensieve trajecten VDAB (Vlaanderen)

VDAB ziet een sterke stijging van anderstalige werkzoekenden met geen of beperkte kennis Nederlands. Naar analogie met de Taalbaden in Brussel wil VDAB ook in Vlaanderen intensieve NT2-trajecten aanbieden. In dit kader gaat VDAB intensieve NT2-modules die passen binnen het traject naar werk erkennen. Zowel op het Vlaams NT2-overleg als op de Vlaamse regionale overleggen wordt bekeken welk bestaand aanbod in aanmerking komt voor erkenning en waar er extra aanbod ingericht kan worden.

3.1.6. TOTAALPLAN NEDERLANDS

Er komt een Totaalplan Nederlands voor Brussel en de rand. De ambitie van dit plan is de versterking van het Nederlands in Brussel, onder meer door een gerichte uitbreiding en optimalisatie van het les- en oefenkansenaanbod en door in te zetten op de wettelijke tweetaligheid van onze hoofdstad. Belangrijk hierbij is de focus op een ketenbenadering: elke Nederlandstalige dienstverlening verwijst structureel door naar ander aanbod van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de opmaak van het plan werkt de Vlaamse regering samen met de VGC en verschillende Brusselse actoren en belanghebbenden. Het Totaalplan zal uit twee afzonderlijke plannen bestaan: een voor Brussel en een voor de Brusselse rand. Voor Brussel vervult het Huis van het Nederlands Brussel bij de opmaak en uitvoering een cruciale rol. Voor het andere plan wordt naast agii, ook vzw De Rand betrokken. Naast het aspect van taalwetgeving, taalbeleid en het formele lessenaanbod, zal er sowieso veel nadruk liggen op het informele aanbod: het creëren van oefenkansen en gebruikskansen. De implementatie van het Totaalplan zal ongetwijfeld een grote impact hebben op de sector. Momenteel zijn er verder nog geen details bekend maar tegen eind 2025 zouden beide plannen klaar zijn. Het plan voor Brussel zal al in de zomer worden opgeleverd.⁹

3.2. BELEID FEDERAAL

Beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen

De regering-De Wever plant de werkloosheidsuitkeringen te beperken in de tijd. Concreet zouden werklozen hun uitkering na maximum twee jaar verliezen. Er zijn nog geen concrete wetteksten, maar de regering wil hier snel werk van maken. De beperking zal niet voor iedereen gelden: wie ouder is dan 55 en minstens 30 jaar heeft gewerkt, zal niet onder deze regel vallen. Daarnaast zal de duur van de uitkering ook afhangen van hoeveel iemand heeft gewerkt

⁸ [Bestuurderspas individueel bezoldigd personenvervoer | Vlaanderen.be, Nieuw digitaal opleidingsaanbod voor taxibestuurders om vereist taalcertificaat B1 te behalen | Vlaanderen.be](#)

⁹ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/70848>

in de voorbije jaren. Volgens een berekening van de RVA zouden tot 100.000 werklozen hun uitkering kunnen verliezen, een kwart daarvan woont in Brussel.¹⁰

Als de beperking in de tijd van de uitkeringen effectief wordt doorgevoerd kan dit een effect hebben op de instroom naar NT2-trajecten. De helft van de bezoekers van het Huis van het Nederlands Brussel op beroepsactieve leeftijd is niet aan het werk. Vaak komen zij bij ons terecht via Actiris of VDAB. Als hun uitkering zal worden beperkt in de tijd of zal wegvallen, zullen zij minder tijd hebben en minder tijd nemen om zich bij te scholen in functie van hun jobdoelen. Voor werkzoekenden met een kortere scholing – die 61% uitmaken van het aantal Brusselse werkzoekenden – vragen NT2-trajecten gemiddeld genomen veel tijd, ook bij intensieve trajecten. Die tijd wordt sowieso kostbaarder en de vraag is nog maar of zij hier nog mee zullen starten.

3.3. BELEID BRUSSEL

Wegens het ontbreken van een Brusselse regering en dus ook een GGC-college is er op dit ogenblik geen zicht op het Brusselse beleid voor 2026 en verder.

¹⁰ [Werkloosheidsuitkering beperken in tijd zou 100.000 Belgen kunnen treffen: waar wonen zij? En wat gebeurt er met hen? | VRT NWS: nieuws](#)

4. TENDENSEN IN BRUSSEL

4.1. DEMOGRAFISCHE TENDENSEN

Algemene bevolkingscijfers

Op 1 januari 2024 telde het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 1.249.597 inwoners. Dit aantal is al jaren in stijgende lijn. De bevolking in Brussel is bovendien relatief jong: het aandeel -18-jarigen bedraagt 21,8% ten opzichte van 19,8% in heel België. Slechts 13,1% is 65+, tegenover 20% in heel het land. Desondanks stagneert het geboortecijfer en begint het licht te dalen.¹¹

Onderwijs

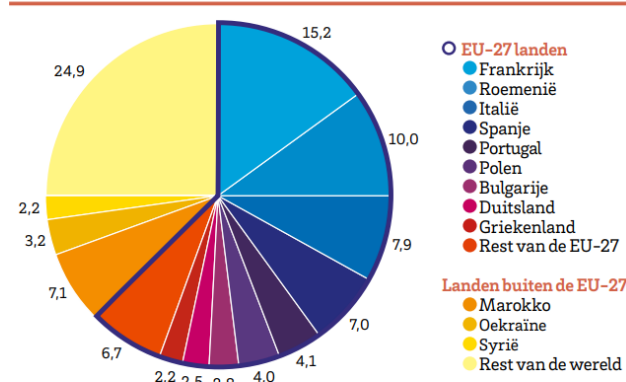
De evoluties in de bevolkingscijfers in Brussel hebben invloed op het leerplichtonderwijs: de aantallen leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs komen op hun maximum en zullen over afzienbare tijd beginnen dalen. De leerlingenaantallen in het secundair en hoger onderwijs daarentegen zullen de komende jaren nog verder groeien. In Brussel is er bovendien een grote groep jongeren die het secundair onderwijs uitstroomt zonder diploma. Dit veroorzaakt een doorstroom naar het volwassenenonderwijs en het tweedekansonderwijs dat vandaag al boomt. De komende tien jaar verwachten we omwille van de demografische tendensen groei in de vraag naar volwassenenonderwijs. Een substantiële daling zou er pas over 10 à 15 jaar komen.

Migratie

Ten opzichte van heel België heeft het Brusselse Hoofdstedelijk gewest een veel groter aandeel personen met buitenlandse nationaliteit: 37,2% ten opzichte van 13,7% in heel België. Onderstaande illustraties geven een beeld van de belangrijkste buitenlandse bevolkingsgroepen in Brussel:

BELANGRIJKSTE BUITENLANDSE NATIONALITEITEN IN 2024¹

% van de totale bevolking met een buitenlandse nationaliteit op 1 januari

Bronnen: BISA & Statbel (Rijksregister)

¹ Personen met een buitenlandse nationaliteit die niet de Belgische nationaliteit bezitten

BELANGRIJKSTE BUITENLANDSE NATIONALITEITEN NU EN BIJ GEBORTE IN 2024¹

Aantal inwoners op 1 januari	Met huidige buitenlandse nationaliteit	Geboren met een buitenlandse nationaliteit
Frankrijk	70.830	76.060
Roemenië	46.594	49.568
Italië	36.696	41.647
Marokko	33.166	145.445
Spanje	32.455	32.277
Turkije	8.740	31.184
Andere	236.148	380.140
Totaal	464.629	756.321

Bronnen: BISA & Statbel (Rijksregister)

¹ Nationaliteiten die meer dan 30.000 inwoners in het BHG vertegenwoordigen, op basis van de huidige nationaliteit of nationaliteit bij de geboorte, exclusief België.

In 2023 was er een migratiesaldo van 21.443 vanuit het buitenland in Brussel: 34.723 emigreerden en 56.166 immigrerden naar Brussel. Dit ligt lager dan in 2022 (migratiesaldo 31.685), maar hoger dan in 2021 (migratiesaldo 16.965), toen de covidpandemie sowieso nog invloed had op de cijfers. Het interne migratiesaldo is negatief: meer mensen wijken uit van het BHG naar Vlaanderen en Wallonië dan omgekeerd. Deze cijfers liggen in 2023 (-18.752) in dezelfde lijn als in 2022 en 2021 (respectievelijk -19.307 en -21.051). Nieuwkomers komen dus dikwijls eerst in Brussel terecht en verhuizen dan naar Vlaanderen of Wallonië.¹²

Scholingsgraad

In Brussel ligt de scholingsgraad algemeen genomen hoger dan in het hele land: het aandeel 25- tot 64-jarigen met een diploma hoger onderwijs ligt op 53,8%, tegenover 44,8% in heel België.

¹¹ Mini-Bru 2025

¹² Mini-Bru 2025

In lijn met de hogere scholingsgraad liggen binnen het BHG ook de digitale vaardigheden van de bevolking een stuk hoger dan in de rest van België: 35% van de Brusselaars tussen 16 en 74 jaar heeft geen of lage digitale vaardigheden, in Vlaanderen bedraagt dit 39%.¹³

Werk

Ondanks het hogere opleidingsniveau van de Brusselaars ligt de werkzaamheidsgraad lager dan in Vlaanderen: 66,5%, ten opzichte van 76,8% in Vlaanderen en 72,1% in heel België. In het Waalse Gewest ligt die het laagst met 65,5%.¹⁴

De werkloosheidsgraad¹⁵ in Brussel bedraagt 14,6% in 2024, een stijging van +0,4% tegenover het jaar 2023. Sinds 2014 is de werkloosheidsgraad gedaald met -5,5%. Na een lange periode van dalende werkloosheidscijfers, zien we deze nu dus stagneren. In dezelfde lijn met de werkloosheidsgraad daalt het aantal werkzoekenden ingeschreven bij Actiris over een langere periode aanzienlijk: -18.708 (-17,0%) sinds 2014. In 2024 waren er bij Actiris gemiddeld 91.628 werkzoekenden ingeschreven, een stijging van 3% tegenover 2023. 61% van hen is laaggeschoold, (geen diploma secundair onderwijs, of geen erkend diploma in België), 20,8% middengeschoold (diploma secundair onderwijs) en 18,2% hooggeschoold (bachelor- of masterdiploma).¹⁶

Uit een onderzoek van Actiris en VDAB blijkt dat steeds meer Brusselaars hun weg vinden naar de arbeidsmarkt in Vlaanderen. Tussen 2022 en 2023 is er een stijging van 16,5%, met in 2023 65.000 Brusselse pendelaars. Het aandeel hooggeschoolden onder hen is fors toegenomen en bedraagt 51%. Bijna de helft van de Brusselse pendelaars naar Vlaanderen is van niet-Europese origine. Aangezien Brussel het enige gewest is waar de bevolking op beroepsactieve leeftijd is toegenomen is dit een positieve evolutie. Vlaanderen vergrijst waardoor de nood aan arbeidskrachten daar groot zal blijven, terwijl 1 op 3 Brusselaars op beroepsactieve leeftijd niet aan het werk is. Daar staat tegenover dat de Brusselaars blijven botsen op een aantal drempels om hun weg te vinden in de arbeidsmarkt. Kennis van het Nederlands is daar één van: In 2023 vraagt 79,5% van de vacatures in Vlaams-Brabant minstens een goede kennis van het Nederlands terwijl de meerderheid van de Brusselse werkzoekenden Franstalig is. 1 op 5 heeft een gemiddelde kennis van het Nederlands en 5,8% heeft een goede kennis.¹⁷

4.2. MOTIVATIE-ONDERZOEK NT2-LEERDERS

Twee jaar lang (2020 – 2022) voerde het Huis van het Nederlands een uitgebreid onderzoek naar de motivatie van Brusselse taalleerders. Waarom leren Brusselaars Nederlands? Wat verwachten ze? Worden deze verwachtingen waargemaakt? Dit onderzoek gebeurde op basis van bevestigingen bij bezoekers van het Huis, focusgesprekken en diepte-interviews bij NT2-cursisten en een uitgebreide data-analyse van NT2-trajecten uit de kruispuntbank inburgering (KBI).

De resultaten van dit onderzoek vormden een belangrijke basis voor de inspiratienota die het Huis in juni 2024 uitstuurde en voor het beleidsplan voor de periode 2026-2030.

De inzichten uit het onderzoek zijn in belangrijke mate richtinggevend voor de beleidskeuzes van het Huis voor de komende vijf jaar:

- Brusselaars die starten met Nederlands leren zijn overtuigd van het belang van het Nederlands. Ze hebben hoge verwachtingen van wat een betere kennis van het Nederlands allemaal kan opleveren. Opvallend: die hoge verwachtingen zijn heel abstract. Veel Brusselaars die Nederlands willen leren hebben geen idee hoe een betere kennis van het Nederlands hen zou kunnen helpen of welk leertraject daarvoor nodig is. Het is bijgevolg belangrijk om Brusselaars beter te informeren en het leerproces Nederlands concreter te maken.

¹³ *Cijfers 2023, Mini-Bru 2025*

¹⁴ *cijfers 2023, [Werkzaamheidsgraad | Vlaanderen.be](#)*

¹⁵ *De werkloosheidsgraad is het percentage van de beroepsbevolking dat werkzoekende is. De beroepsbevolking is de bevolking in de werkende leeftijd die werkt of werk zoekt. De inactieven, die niet worden meegenomen in de berekening van de werkloosheidsgraad, zijn mensen van 15 jaar of ouder die noch werken noch werkzoekenden zijn (onder andere studenten en gepensioneerden).*

¹⁶ *Jaaroverzicht van de Brusselse werkloosheidscijfers*

¹⁷ *Brusselse pendel naar Vlaanderen in duidelijke opmars | VDAB*

- Een hobbelig parcours kenmerkt het traject van veel NT2-cursisten. Veel cursisten haken af voor ze niveau A2 behaald hebben. In Brussel behaalt 50% A2 niet, vier jaar na de start. Voor cursisten zonder diploma hoger onderwijs is het percentage dat A2 niet behaalt na vier jaar zelfs nog hoger (61%). Een betere begeleiding en opvolging, zeker voor laag- en middengeschoolde cursisten is dus nodig.
- Dat veel Brusselse NT2-leerders zo'n hobbelig parcours rijden, heeft ook veel te maken met één grote ontgoocheling: het uitblijven van reële kansen om het Nederlands te gebruiken. Het ontbreken van kansen om Nederlands effectief te gebruiken in betekenisvolle, functionele contacten, is de grootste en steeds terugkerende ontgoocheling. Meer kansen om Nederlands te gebruiken in Brussel, naast georganiseerde oefenkansen, is dus cruciaal.

4.3. EVOLUTIES IN TOELEIDING

Actiris

Via Actiris kunnen Brusselse werkzoekenden gebruikmaken van een taalchèque om gratis intensieve taalcursussen te volgen. Op dit ogenblik stuurt Actiris 70% van de werkzoekenden met een leervraag Nederlands naar het Huis. De andere 30% wordt doorverwezen naar Promotion Sociale of naar privé-aanbieders. In dat kader maakte HVNB 1.300 inschrijvingen in 2024. Aangezien Promotion Sociale omwille van besparingen heeft beslist haar NT2-aanbod af te bouwen, zal Actiris niet langer werkzoekenden naar hen doorsturen voor lessen Nederlands. Vanaf september 2025 zal Actiris haar werkzoekenden enkel nog toeleiden naar het Huis en in mindere mate naar de privé-aanbieders. In 2023 werden er 724 taalchèques gebruikt door in totaal 493 begunstigden voor NT2-inschrijvingen bij Promotion Sociale. In 2024 waren dat 437 uitgegeven taalchèques en 388 begunstigden. We verwachten dus vanaf september jaarlijks een 400-tal extra klanten met taalchèque die in onze werking zullen terechtkomen en ook daarna verder zouden kunnen doorstromen in het NT2-aanbod. Deze werkzoekenden komen voornamelijk terecht in intensieve dagtrajecten en we verwachten dus dat de stijgende vraag zich voornamelijk daar zal bevinden.

Bruxelles formation

Ook de Franstalige opleidingsorganisatie Bruxelles Formation biedt NT2-trajecten aan en wil dat aanbod afbouwen. In de toekomst willen zij enkel nog starterscursussen aanbieden en vanaf niveau 1.2 hun cursisten doorverwijzen naar het Huis. Dit gaat voorlopig om kleine aantallen, maar kan in de toekomst leiden tot meer instroom.

BAPA's

Bureaux d'accueil pour primo-arrivants, of kortweg de "BAPA's", zijn de Franstalige tegenhanger van Bon. Er is BAPA BXL, BAPA Convivial en BAPA Via. Zij vallen niet langer onder de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) maar zijn bicommunautair geworden. De BAPA's vallen nu onder de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en zijn bijgevolg officieel tweetalig. Dit heeft concreet als gevolg dat alle inburgeraars die aangeven Nederlands te willen leren doorverwezen moeten worden naar het Huis van het Nederlands Brussel.

De eerste contacten werden vorig jaar gelegd en sinds januari 2024 wordt er effectief vanuit de BAPA's doorgestuurd naar het Huis. In tegenstelling met Bon is de samenwerking met de BAPA's uiteraard nog pril en beperkt. Er is geen gedeelde werking in het Huis en er is geen elektronische uitwisseling via een CRM-systeem zoals we met Bon wel hebben.

Asielcentra

Asielcentra in het Brusselse zorgen voor een significante toeleiding naar het NT2-aanbod. Asielzoekers betalen op dit moment via hun statuut en op voorwaarde dat zij de juiste documenten hebben geen inschrijvingsgeld. Bovendien nemen verschillende opvangcentra de kost van het cursusmateriaal bij een inschrijving op zich. Wanneer er een nieuw asielcentrum opent, kan dit dus directe invloed hebben op de vraag naar NT2. Zo zorgde een nieuw centrum van het Rode Kruis in Elsene in 2024 voor een verhoogde vraag in onze (voormalige) antenne in GC Elzenhof.

Als HVNB een verhoogde toestroom opmerkt vanuit een bepaald opvangcentrum nemen wij contact op om afspraken te maken met hen. Op die manier vermijden we dat er geen grote groepen onaangekondigd in één keer naar onze open permanentie komen en bekomen we dat deze personen vanaf de eerste keer de juiste papieren bij

zich hebben. Helaas verloopt de communicatie vaak moeizaam en is het niet bij elk centrum mogelijk om tot duidelijke afspraken te komen. Even goed komt het bij sommige opvangcentra tot een bredere samenwerking met een NT2-aanbod ter plaatse.

Moest de vrijstelling voor asielzoekers met een bijlage 26 en attest van materiële hulp wegvallen, dan zou dit een grote meerkost zijn voor de asielcentra. Met het ter discussie staan van de vrijstellingen op het NT2-inschrijvingsgeld is de toeleiding vanuit de opvangcentra volgend schooljaar dan ook onzeker.

Hieronder lijsten we op welke asielcentra er anno 2025 te vinden zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

- Anderlecht (Samusocial)
- Brussel-centrum:
  - Bordet (Fedasil)
  - Foyer Selah (Rode Kruis Vlaanderen)
  - Klein Kasteeltje (Fedasil)
- Elsene (Croix-Rouge de Belgique) – geopend in 2024
- Evere (Croix-Rouge de Belgique)
- Jette (Croix-Rouge de Belgique)
- Koekelberg (Samusocial)
- Laken (Samusocial)
- Molenbeek (Fedasil)
- Neder-over-Heembeek (Fedasil)
- Oudergem (Fedasil)
- Schaarbeek (Fedasil) – geopend in 2023
- Sint-Lambrechts-Woluwe (Rode Kruis Vlaanderen)
- Sint-Pieters-Woluwe (Fedasil)
- Ukkel (Croix-Rouge de Belgique)
- Vorst (Samusocial)

5. EVALUATIE AANBOD

We starten het datagedeelte van dit rapport met een analyse van het afgelopen NT2-aanbod in Brussel. Dit doen we a.d.h.v. een vergelijking tussen de vraag en doorverwijzing van de (her)instromers, we bekijken de cijfers van onze intakewerking en we bekijken de algemene inschrijvings- en cursistenaantallen (inclusief doorstromers). We gebruiken hiervoor de cijfers van het Brusselse gewest uit de NT2-monitor en de gegevens uit de datarapporten die worden samengesteld op basis van onze registraties in KBI. Deze worden gepubliceerd door het Agentschap Integratie en Inburgering, Amal, Atlas en het Huis van het Nederlands Brussel in het kader van de regie over een behoeftedekkend en een behoeftegericht NT2-aanbod zoals bepaald in het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Al het cijfermateriaal in het volgende stuk komt uit de datarapporten en rechtstreeks uit KBI, tenzij anders gespecificeerd.

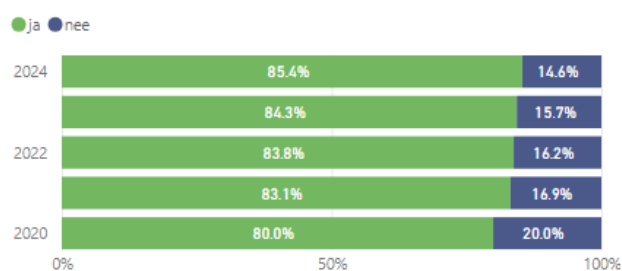
5.1. VRAAG VERSUS DOORVERWIJZING

In dit deel onderzoeken we in hoeverre de vraag van de instromers en herinstromers werd beantwoord met een passend aanbod. Dit doen we aan de hand van een vergelijking tussen het advies – of leerprofiel – dat de educatief consultant aan de klant toekent en de uiteindelijke doorverwijzing (aanmelding/inschrijving). Hier moet worden opgemerkt dat er sowieso een foutmarge is. Wanneer advies en doorverwijzing niet identiek zijn kan het gaan om foute registraties van advies en aanmeldingen, en in mindere mate fouten in oriëntering. Daarnaast zeggen veranderende verhoudingen tussen advies en doorverwijzing ook iets over onze manier van registreren en onze oriëntering waar we soms bepaalde afspraken aanpassen. Zo zullen we bv. minder snel dan vroeger klanten met een advies verlengd naar een standaardcursus doorverwijzen wanneer er gebrek is aan aanbod. Bovenal geeft de verhouding identieke en niet-identieke adviezen en doorverwijzingen ons een idee over hoe passend ons aanbod is voor ons doelpubliek.

We laten de klanten met een aanmelding voor LSA hier achterwege, omdat zij een vertekend beeld geven in de cijfers. De LSA-modulevariant waar we deze klanten op aanmelden in KBI is gekoppeld aan advies standaard terwijl deze mensen tegenwoordig altijd een advies verlengd krijgen. Op die manier hebben zij sowieso een afwijking tussen advies en doorverwijzing. Daarnaast worden ook de klanten ingeschreven of aangemeld op een open module in deze cijfers weggelaten.

De globale verhouding tussen identieke en afwijkende doorverwijzingen t.o.v. het advies verbetert elk jaar sinds 2020. De cijfers wijzen dus globaal genomen op een – alsmaar meer – passend aanbod. In 2020 was het aandeel niet-identieke doorverwijzingen groter omwille van de uitzonderlijke omstandigheden waarbij vaak geen covaar kon worden afgenomen en er veel minder aanbod beschikbaar was.

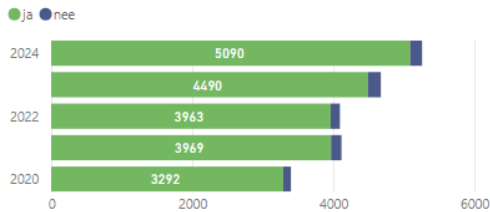
Vraag (Advies) = doorverwijzing? Verhouding globaal (CVO + Ligo)

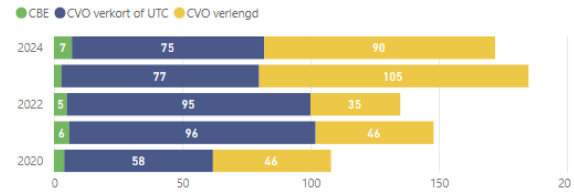
Het aantal afwijkende doorverwijzingen bij advies standaard is afgenomen (in absolute cijfers van 185 in 2023 naar 170 in 2024). De grootste afwijking zit bij de personen met een doorverwijzing naar verlengd aanbod, al is dit aantal wel afgenomen. Meer dan de helft van hen waren in het verleden niet geslaagd voor een LSA-screening. Vroeger werd op basis van de covarscore wel advies standaard geregistreerd maar werd de klant doorverwezen naar een LSA-module in combinatie met een aanbod verlengd. Momenteel is de afspraak dat we consequent het advies bij deze cursisten op verlengd zetten. Zij starten sowieso in een aanbod verlengd en kunnen later eventueel doorstromen naar standaard. De afwijkingen zijn dus voor een groot deel mensen met een hoge covarscore, die niet slaagden voor een LSA-test en vervolgens in een aanbod verlengd terechtkwamen en hierin verdergaan. Een advies standaard met doorverwijzing verkort mag in principe niet voorkomen. De gevallen waar dit wel voorkomt

hebben mogelijks te maken met situaties waarbij de consulent toch een verkort traject aanbiedt omwille van beperktere opstartmomenten bij 1.1 standaard met lage intensiteit. De gevallen met advies standaard en doorverwijzing Ligo zijn niet correct en kunnen te maken hebben met heroriënteringen of registratiefouten.

Vraag CVO standaard = doorverwijzing CVO standaard? (aantal unieke personen per jaar)

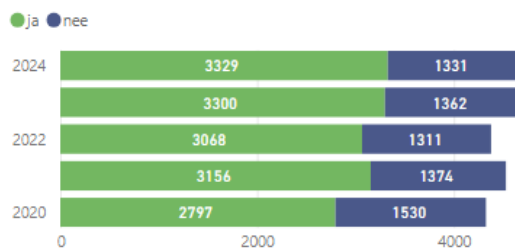

Doorverwijzing als vraag = CVO standaard + andere doorverwijzing (aantal unieke personen per jaar)

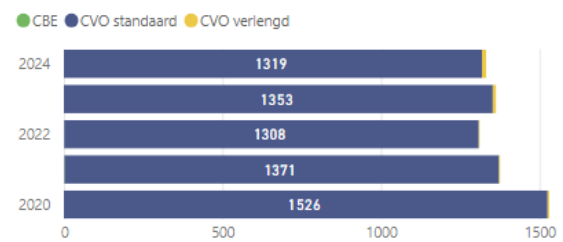

Bij de verkorte profielen zien we een lichte daling in het aantal mensen met een andere doorverwijzing dan verkort. Dat is een goed teken en wijst op een meer passend aanbod verkort. Belangrijk te vermelden hierbij is dat we onze consulenten proberen ervan bewust te maken dat wanneer zij een klant voldoende sterk achten voor een verkort traject, maar die klant wil op dat moment liever standaard volgen om welke reden dan ook, advies standaard te registreren. De consulent mag een nota in het dossier laten zodat bij toekomstige gesprekken de klant alsnog de optie kan krijgen om verkort te kiezen.

Vraag CVO verkort = doorverwijzing CVO verkort? (aantal unieke personen per jaar)

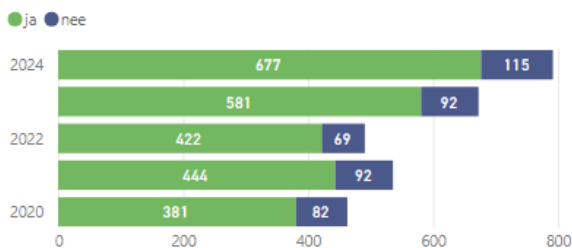

Doorverwijzing als vraag = CVO verkort + andere doorverwijzing (aantal unieke personen per jaar)

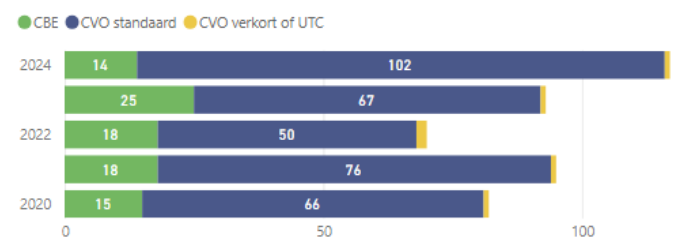

Binnen de groep verlengd is het aandeel met doorverwijzing standaard een stuk gestegen in 2024. Het Brusselse verlengde aanbod gaat momenteel tot en met 2.4 en in de hogere niveaus is dat aanbod ook schaarser. In die gevallen kan er dus bij gebrek aan aanbod al sneller naar standaard worden georiënteerd. Als we echter in detail kijken naar de afwijkingen zien we dat de meeste gevallen (84) in richtgraad 1 zitten. In de lagere niveaus schrijven we normaal gezien geen cursisten met profiel verlengd in in standaard-aanbod. De belangrijkste verklaring lijkt ons de inschrijvingen in gesloten aanbod zoals bv. Ariane en de gevangenis van Haren omdat er daar dikwijls ietsje lossier wordt omgesprongen met oriëntering.

Vraag CVO verlengd = doorverwijzing CVO verlengd? (aantal unieke personen per jaar)

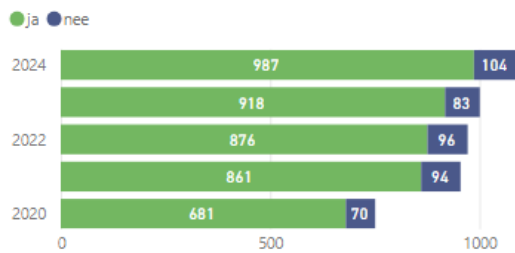

Doorverwijzing als vraag = CVO verlengd + andere doorverwijzing (aantal unieke personen per jaar)

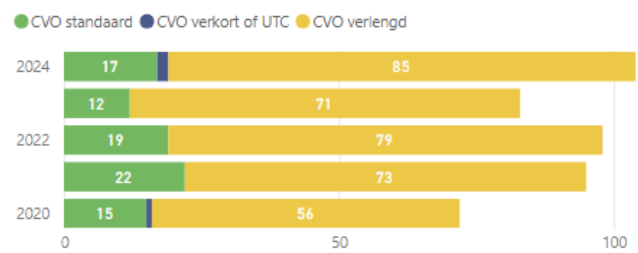

Het aandeel niet-identieke doorverwijzingen bij de Ligo-profielen is in 2024 een beetje gestegen. De meerderheid van deze profielen kreeg een doorverwijzing verlengd en zit binnen richtgraad 2. Ze hebben dus te maken met een toename van de doorstroom van Ligo naar CVO verlengd. Het is uiteraard een goed teken dat meer Ligo-cursisten een weg vinden naar het vervolgaanbod.

Vraag Ligo = doorverwijzing Ligo?
(aantal unieke personen per jaar)

Doorverwijzing als vraag = Ligo + andere doorverwijzing (aantal unieke personen per jaar)

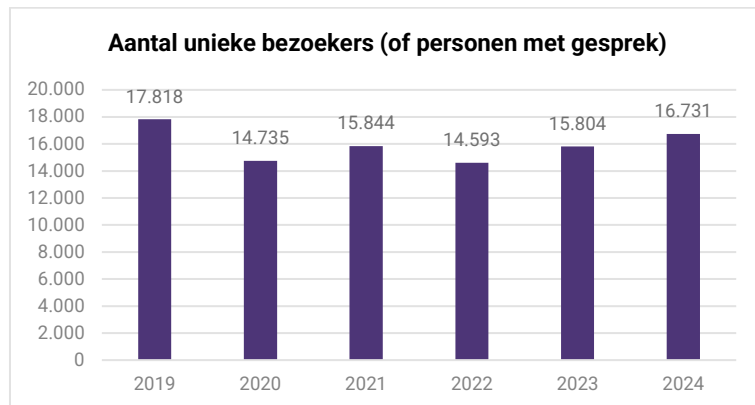

5.2. BEZOEKERS, GESPREKKEN & INSCHRIJVINGEN HVNB

Aantal bezoekers

Hieronder bekijken we het aantal unieke bezoekers die Huis van het Nederlands in 2024 over de vloer kreeg. Deze cijfers liggen sowieso een stuk hoger dan het aantal inschrijvingen en het aantal personen met een NT2-vraag, omdat zij ook bezoekers omvatten die bij ons langskomen voor zelfstudie, voor een niveautest zonder inschrijving, voor een certificerende test, etc. Een groot deel van deze bezoekers krijgen dus geen aanmelding of inschrijving in hun dossier. In 2020 en 2021 werden een aantal gesprekken dubbel geteld door registratiefouten van jobstudenten omwille van gewijzigde werkwijzen tijdens de covidperiode. In die periode geven dus het aantal NT2-vragen en het aantal inschrijvingen een objectiever zicht op onze werking. We kunnen wel duidelijk stellen dat ons aantal bezoekers sinds 2022 elk jaar stijgt.

Hier willen we ook graag aan toevoegen dat HVNB met de huidige financiële middelen qua intakewerking op zijn grenzen botst. Met 16.731 unieke bezoekers ontvingen we in 2024 94% van het aantal unieke bezoekers in 2019, maar met 3 à 4 VTE minder binnen team intake omwille van nodige besparingsacties. Met andere woorden: we helpen bijna hetzelfde aantal bezoekers als in 2019, maar met veel minder mankracht. We werken dus wel efficiënter maar hebben op dit moment weinig marge om te groeien in het aantal klanten dat wij kunnen ontvangen.

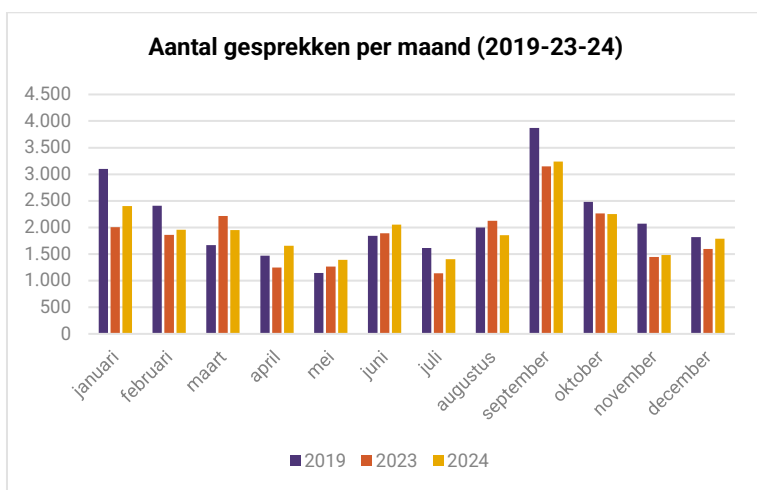

Aantal gesprekken

De zomermaanden juli en augustus zijn moeilijk te vergelijken want we werken nu met een korte zomersluiting die elk jaar licht anders valt tussen de twee maanden. Bovendien werken we uitsluitend op afspraak in juli en augustus en hangt het aantal afspraken af van de verlopen van onze educatief consultants. Wat we wel duidelijk kunnen afleiden uit onderstaande data is dat de laatste twee jaar onze bezoekers meer gespreid doorheen het jaar komen en dat zij minder de traditionele structuur van het schooljaar volgen. Dit maakt dat de pieken en dalen in bezoekersaantallen minder uitgesproken zijn. De traditioneel drukke maanden (januari en september) worden dus minder druk dan vroeger. De traditioneel niet-drukke maanden, voornamelijk maart, april en mei, zijn daarentegen drukker dan vroeger. Door de aanhoudende drukte tijdens deze doorgaans aanbodluwe periode worden de

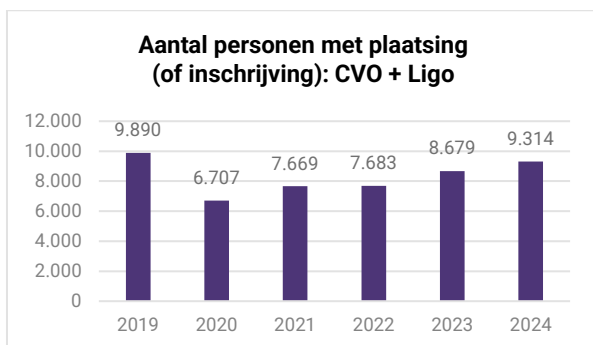
terugkommaanden (juni en december) extra druk doordat de vele terugkomers (door weinig aanbod bij hun eerste gesprek) bovenop de doorlopende instroom komen.

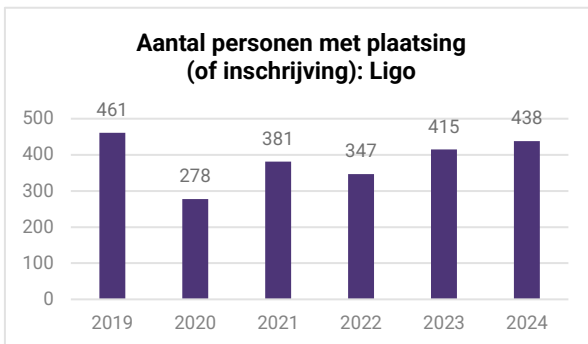
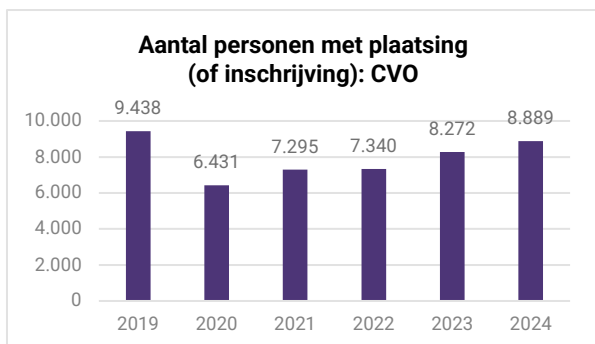
Aantal gesprekken per maand (2024 versus 2019 / 2023)												
	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
2019	3.103	2.410	1.669	1.467	1.145	1.840	1.612	2.001	3.871	2.482	2.073	1.819
2023	2.004	1.863	2.213	1.249	1.263	1.893	1.136	2.125	3.150	2.265	1.443	1.593
2024	2.401	1.956	1.948	1.658	1.393	2.052	1.402	1.853	3.237	2.254	1.482	1.788
% 2024 vs 2023	120%	105%	88%	133%	110%	108%	123%	87%	103%	100%	103%	112%
% 2024 vs 2019	77%	81%	117%	113%	122%	112%	87%	93%	84%	91%	72%	98%

Aantal ingeschreven personen

Samen met de bezoekersaantallen gaat het aantal inschrijvingen door HVNB in stijgende lijn sinds de covidpandemie. De evolutie voor de Brusselse CVO en Ligo zijn gelijkaardig. De cijfers blijven stijgen en we komen op 94 à 95% van de cijfers die we in 2019 haalden. Bij de CVO zien we de sterkste toename bij GO! CVO Brussel, maar ook bij CVO Semper is er een aanzienlijke toename. De HVNB-inschrijvingscijfers bij CVO Lethas stagneren. Voor Ligo Brusselleer maakte HVNB in 2024 5,5% meer inschrijvingen dan het jaar ervoor. We moeten hier aan toevoegen dat HVNB enkel inschrijft voor de BE NT2-trajecten in richtgraad 1. De inschrijvingen voor de Alfa- en NT1-modules gebeuren – na een bijkomende screening – door Ligo Brusselleer. Ook voor de B1 mondeling trajecten die recent startten bij Ligo maakt in Brussel voorlopig enkel Ligo Brusselleer inschrijvingen. Het is wel de bedoeling dat ook HVNB daar in de nabije toekomst voor zal inschrijven.

	Ligo	CVO
% 2024 vs 2023	105,5%	107,5%
% 2024 vs 2019	95,0%	94,2%

Aantal personen met plaatsing (of inschrijving) per centrum (CVO)

	CVO Lethas	CVO Semper	GO! CVO Brussel
2023	4.338	1.755	2.522
2024	4.326	1.958	2.970
% 2024 vs 2023	99,7%	111,6%	117,8%

Aantal gesprekken versus bezoekers versus ingeschreven personen

Globaal voor 2024 kunnen we stellen dat het aantal inschrijvingen sterker stijgt dan het aantal bezoekers, en dat het aantal bezoekers sterker stijgt dan het totaal aantal gesprekken. Dat is positief nieuws: onze gesprekken zijn effectiever en leiden vaker tot een inschrijving. Dit wijst ook op een meer passend aanbod.

Jaar	Aantal gesprekken	Aantal bezoekers (personen met gesprek)	Aantal ingeschreven personen
2019	25.492	17.818	9.890
2023	22.325	15.804	8.679
2024	23.424	16.731	9.314
% 2024 vs 2023	104,9%	105,90%	107,30%
% 2024 vs 2019	91,9%	93,90%	94,20%

5.3. INSCHRIJVINGEN HVNB + CENTRA

Als laatste deel van dit hoofdstuk overlopen we nog de globale inschrijvingscijfers, van alle Brusselse centra inclusief de cijfers van Huis van het Nederlands Brussel. In onderstaande tabel zien we het totaal aantal inschrijvingen, evenals het totaal aantal cursisten, opgesplitst per centrumtype. Dit zijn dus de instromers, herinstromers, maar ook de doorstromers. Deze cijfers zijn inclusief uitschrijvingen en inclusief open modules en modules op maat. De stijgende inschrijvingscijfers die we in het Huis zien, komen dus ook terug in de cijfers inclusief de doorstromers, zowel voor CVO als voor Ligo. In het schooljaar 2023-2024 hebben bijna 10% meer unieke cursisten zich ingeschreven in NT2-modules dan in het schooljaar 2022-2023. Voor Ligo Brusselleer waren dat 4% meer cursisten en voor CVO 10%. Binnen de CVO werd het cursistenaantal van 2019-2020 al twee schooljaren ruim overschreden, voor Ligo voorlopig nog niet.

	CVO		Ligo	
	Inschrijvingen	Cursisten	Inschrijvingen	Cursisten
2019-2020	48907	14634	4993	1474
2020-2021	42108	13249	5431	1407
2021-2022	43644	14261	4937	1390
2022-2023	48482	15372	4456	1308
2023-2024	53382	16935	4785	1362

CVO

De aantallen unieke cursisten ingeschreven bij de CVO geven een vrij wisselend beeld per niveau. Ten opzichte van schooljaar 2022-2023 is er binnen alle modules een stijging. Het valt wel op dat de hogere niveaus sterker stijgen dan de lagere niveaus. Als we vergelijken met 2019-2020 zien we een ander beeld: voornamelijk Breakthrough, Vantage en Effectiveness (schriftelijk) stegen sterk, maar we schrijven nog steeds minder in voor Threshold-modules. De cijfers wijzen dus toch wel op een verschuiving in de noden van ons doelpubliek naar richtgraad toe.

Aantal cursisten per module (excl. open modules & aanbod op maat): CVO							
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	stijging 23-24 tov 22-23	stijging 23-24 tov 19-20
Breakthrough publiek	6744	5974	6783	7428	7628	102,7%	113,1%
Breakthrough persoonlijk	6749	5977	6791	7426	7679	103,4%	113,8%
Waystage mondeling	5536	4457	5084	5408	5844	108,1%	105,6%
Waystage schriftelijk	5542	4441	5035	5413	5820	107,5%	105,0%
Threshold 1 mondeling persoonlijk	4241	3360	3355	3793	4209	111,0%	99,2%
Threshold 1 schriftelijk persoonlijk	4062	3240	3205	3646	4021	110,3%	99,0%
Threshold 2 mondeling publiek	2588	2372	2004	2290	2659	116,1%	102,7%
Threshold 2 schriftelijk publiek	2473	2261	1917	2193	2576	117,5%	104,2%
Threshold 3 mondeling persoonlijk	2114	1705	1538	1675	1981	118,3%	93,7%
Threshold 3 schriftelijk persoonlijk	1991	1604	1450	1606	1848	115,1%	92,8%
Threshold 4 mondeling publiek	1493	1340	1143	1144	1437	125,6%	96,2%
Threshold 4 schriftelijk publiek	1378	1213	1031	1107	1356	122,5%	98,4%
Vantage mondeling	655	587	608	600	803	133,8%	122,6%
Vantage schriftelijk	387	375	311	381	475	124,7%	122,7%
Effectiveness mondeling	345	207	227	232	270	116,4%	78,3%
Effectiveness schriftelijk	132	200	120	142	171	120,4%	129,5%
Latijns schrift / Lezen en schrijven voor andersgealfabetiseerden	166	62	104	181	211	116,6%	127,1%

Bron: NT2-monitor

Ligo

Ten opzichte van schooljaar 2022-2023 is er binnen Ligo Brusselleer voornamelijk een stijging van cursisten in de Alfa-trajecten (6%). Het aantal cursisten in het BE NT2-aanbod is licht gedaald. Ook in vergelijking met 2019-2020 worden nog niet dezelfde cijfers gehaald.

Aantal cursisten per opleidingsgebied: Ligo							
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	% 23-24 tov 22-23	% 23-24 tov 19-20
Alfa	753	732	662	646	685	106,0%	91,0%
BE NT2	811	791	803	798	767	96,1%	94,6%

Bron: NT2-monitor

6. BEHOEFTE NT2 & EVOLUTIE IN DE VRAAG

In dit deel van het rapport gaan we in op de behoefte naar NT2 in Brussel. Onder behoefte verstaan we een inschatting van de vraag naar NT2 die we denken te verwachten zonder dat we deze vraag al helemaal kennen. Interessant hierbij is om ook de vraag doorheen de jaren te bekijken om zo verschuivingen in de noden te detecteren. Met deze info kunnen de centra proactief een zo passend mogelijke planning opmaken voor het volgende schooljaar.

We maken een opsplitsing in de vraag van de (her)instromers en de vraag van de doorstromers. Onder "instromers" verstaan we kandidaat-cursisten die voor het eerst een vraag naar NT2 hebben en hiervoor langskomen bij het Huis. "Herinstromers" zijn kandidaat-cursisten die al een NT2-traject aflegden in het verleden, maar die na een onderbreking opnieuw langskomen bij het Huis. "Doorstromers" zijn cursisten die doorstromen naar een vervolgaanbod binnen de NT2-centra.

Aangezien het Huis zelf enkel over data beschikt van instromers en herinstromers gaat de meeste focus in dit rapport daarnaartoe. Hoe dan ook bieden deze data ook veel informatie over de noden van de doorstromers in de toekomst. De inschatting die we in dit datarapport maken wordt ook beïnvloed door tendensen en vaststellingen die eerder in dit behoefteplan zijn opgenomen. Het is dus belangrijk om bij de vertaling van behoefte naar aanbod niet enkel naar het datagedeelte te kijken, maar ook naar de andere delen van dit behoefteplan.

In het tweede deel van dit hoofdstuk gaan we dieper in op de noden die onze NT2-partners ervaren bij hun cursisten. In het geval van de scholencentra gaat dit voornamelijk over de doorstromers. Bij Bon gaat het om de noden die zij detecteren bij de Brusselse inburgeraars en VDAB geeft een overzicht van de noden die zij ervaren m.b.t. het Taalbad-aanbod en de geïntegreerde trajecten die zij organiseren. Tot slot geven we nog een overzicht van de projecten die we volgend schooljaar verwachten vanuit het werkveld en vanuit andere sectoren.

6.1. VRAAG (HER)INSTROMERS

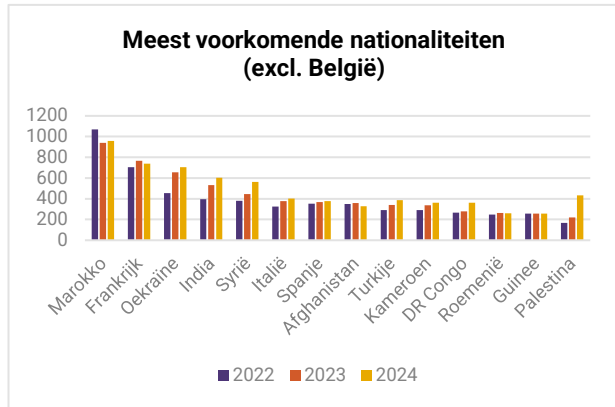
Zowel instromers als herinstromers krijgen een NT2-intake bij het Huis en worden ingeschreven in het meest passende aanbod of indien er geen inschrijving is, aangemeld voor een passende modulevariant. De informatie uit de NT2-intake wordt geregistreerd en wordt nadien gebruikt om de vraag naar NT2 in kaart te brengen. Op basis van profielen, aantallen en voorkeuren van de doelgroep en de vraag naar NT2 in het verleden maken we een inschatting van de behoefte aan NT2 in de toekomst. De cijfers in het volgende stuk komen dus volledig uit de KBI-datarapporten of rechtstreeks uit KBI.

Bij het in kaart brengen van de behoefte NT2 van de (her)instromers kijken we eerst naar de veranderingen in de profielen van onze bezoekers. Vervolgens kijken we naar de behoefte naar traject (leerprofiel, instapniveau en type traject) en hoe dit evolueert, en ten slotte kijken we naar de lesvoorkeuren en de evoluties hierin. Hierbij meten we volgende parameters: gewenst(e) startmoment, lesmoment, lesintensiteit, lesplaats en leervorm. De kwantitatieve data worden daarnaast aangevuld met kwalitatieve input van de educatief consulenten van Huis van het Nederlands. Zij zijn uiteindelijk degenen die het meest en rechtstreeks in contact staan met onze doelgroep, en vaak ook noden detecteren die soms in eerste instantie niet zichtbaar zijn in de cijfers of die niet detecteerbaar zijn met de huidige meetinstrumenten.

6.1.1. PROFIEL BEZOEKERS

Wanneer we kijken naar de meest voorkomende nationaliteiten onder de bezoekers van het Huis zien we toch wel enkele verschuivingen in vergelijking met 2023 en 2022. Wat het meest opvalt is de groei in het aantal bezoekers uit Palestina, Turkije, DR Congo, India en Syrië. In 2022 had 33,9% van onze bezoekers de Belgische nationaliteit, in 2024 was dat 31,9%. Dat aandeel is dus lichtjes gedaald.

Meest voorkomende nationaliteiten			
	2022	2023	2024
België	4819 (33,9%)	5297 (34,07%)	5304 (31,9%)
Marokko	1070	940	959
Frankrijk	704	766	740
Oekraïne	454	657	706
India	395	531	603
Syrië	381	446	564
Italië	324	378	401
Spanje	354	369	379
Afghanistan	350	360	327
Turkije	292	341	387
Kameroen	292	338	363
DR Congo	266	279	363
Roemenië	249	264	259
Guinee	257	258	258
Palestina	169	220	433

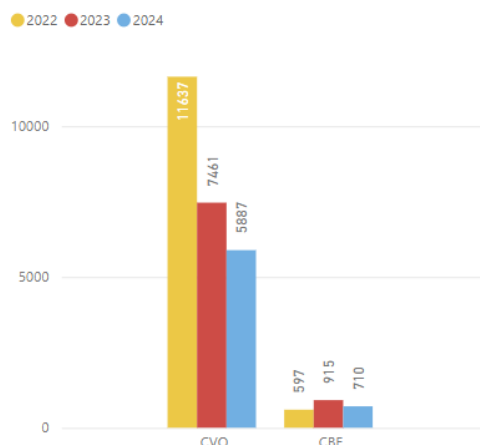

22% van onze bezoekers heeft (onder andere) het Arabisch als moedertaal. Hier zijn heel wat bezoekers uit Marokko bij, die vaak ook het Frans als moedertaal hebben.

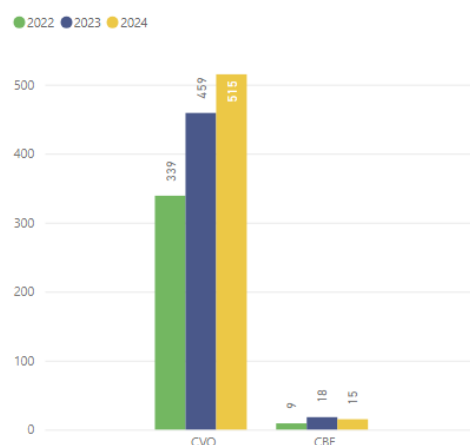
Meest voorkomende moedertalen in 2024		
Talen gekend op moedertaalniveau	Aantal vermeldingen	% van totaal aantal unieke bezoekers waarvoor minstens 1 moedertaal geregistreerd is
Frans	4.476	29,7%
Arabisch	3.320	22%
Spaans	855	5,7%

Ondanks dat de instroom van Oekraïense vluchtelingen redelijk stabiel bleef sinds eind 2022, registreerden de agentschappen en het Huis in 2024 globaal gezien minder (nieuwe) NT2-vraag van de groep Oekraïners dan in 2023. In Brussel is deze instroom eerder beperkt in vergelijking met de instroom in Vlaanderen en is de impact op het NT2-aanbod minder groot. Wel merken we dat, in tegenstelling tot in Vlaanderen, de NT2-vraag specifiek in Brussel binnen deze doelgroep jaar na jaar stijgt.

Aantal Oekraïners in Vlaanderen én Brussel met een NT2-vraag: CVO & Ligo

Aantal Oekraïners in Brussel met een NT2-vraag: CVO & Ligo

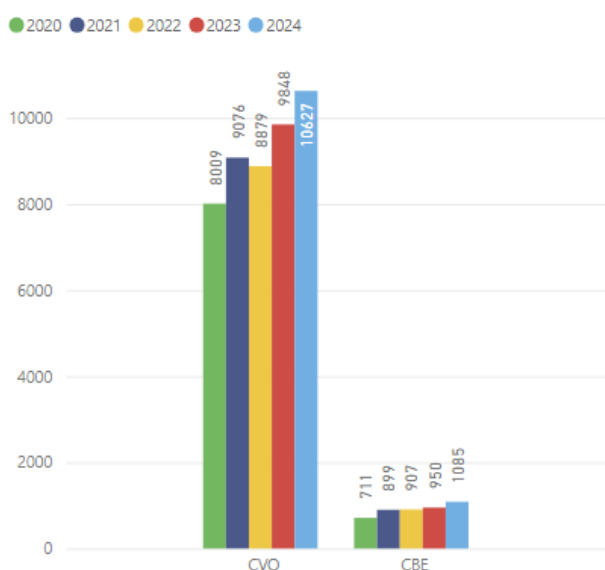
Verder bekeken we ook nog de evoluties qua opleidingsniveau en werksituatie van de bezoekers van het Huis. Hier waren weinig noemenswaardige verschuivingen zichtbaar, dus deze cijfers tonen we niet in dit rapport.

6.1.2. BEHOEFTE NAAR TRAJECT

We gaan eerst in op de behoefte en de evolutie in de vraag naar de verschillende trajecten. We bekijken dit aan de hand van de registraties in KBI wat betreft testafnames, profielbepaling en gewenst type traject. We maken hierbij een onderscheid tussen de CVO-trajecten en de Ligo-trajecten. Binnen CVO wordt er gekeken naar de vraag per leerprofiel, per richtgraad en naar de LSA-vraag. Binnen Ligo kijken we naar de vraag naar BE NT2 en Alfa. We bespreken ook kort de vraag naar zelfstudie.

Als eerste onderzoeken we de evolutie van de globale NT2-vraag van de HVNB-klanten. Post-covid zien we die vraag jaarlijks stijgen, zowel voor CVO als voor Ligo. Tussen 2023 en 2024 zien we bij de (her)instromers de vraag naar Ligo sterker toenemen (14,21%) dan de vraag naar CVO (7,91%). De sterke groei in vraag naar Ligo-aanbod is dus momenteel nog niet zo zichtbaar in de evolutie van de inschrijvingscijfers die we hierboven al bespraken.

Aantal unieke personen met NT2-vraag: CVO & Ligo

We zien bij de (her)instromers dat het aantal covaarafnames in 2024 sterk is gestegen: er werden meer dan 1000 covars extra afgenomen in vergelijking met 2023. We zien hiervoor een aantal redenen. Ten eerste werd in 2024 in het kader van de omschakeling naar Allis een deel van de klantendossiers in KBI verplaatst naar een digitaal archief. Daardoor werden er het laatste jaar covars afgenomen bij mensen die de test in het verleden al hadden afgelegd. Ten tweede zien we een verschuiving in ons bezoekerspubliek: we krijgen meer starters over de vloer (zie ook p. 26-28). Een derde reden is dat onze collega's worden aangemaand om bij twijfel bij de profielbepaling sneller een covaar af te nemen. Verschuivingen qua opleidingsniveau van onze bezoekers zien we zoals vermeld voorlopig niet terug in de cijfers.

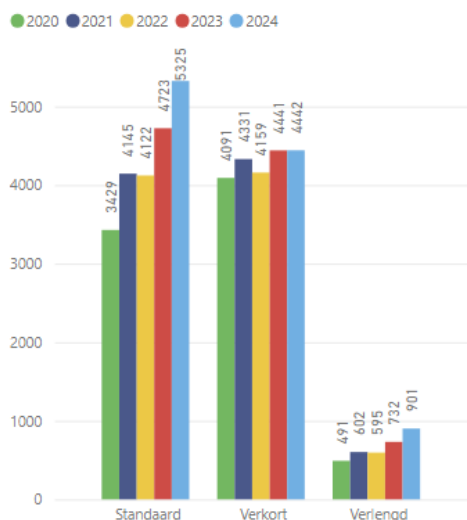
Aantal testafnames covaar	
2019	4.335
2022	2.193
2023	3.057
2024	4.113
% 2024 vs 2023	134,5%
% 2024 vs 2019	94,9%

CVO

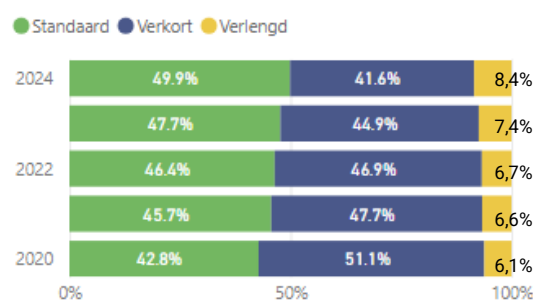
Trajecttype

In onderstaande data zien we dat de vraag naar verkort stagneert in 2024, al blijft hij relatief wel groot met meer dan 40% van de totale vraag. De vraag naar verlengd en standaard neemt sterk toe, met respectievelijk 23,08% en 12,75% ten opzichte van 2023. We moeten hierbij opmerken dat de educatief consultants strikter zijn dan vroeger in hun oriëntatie naar verkort. Dit op basis van een significant aantal heroriënteringen vanuit de verkorte modules. Verder speelt ook weer mee dat we meer dan vroeger advies als standaard registreren wanneer we de klant verkort voorstellen maar hij/zij verkiest standaard. Uiteraard moeten we ook hier kijken naar de verschuivingen qua afkomst van onze bezoekers als belangrijke reden.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): standaard, verkort & verlengd

Vraag naar CVO: verhouding standaard, verkort & verlengd

Richtgraad & niveau

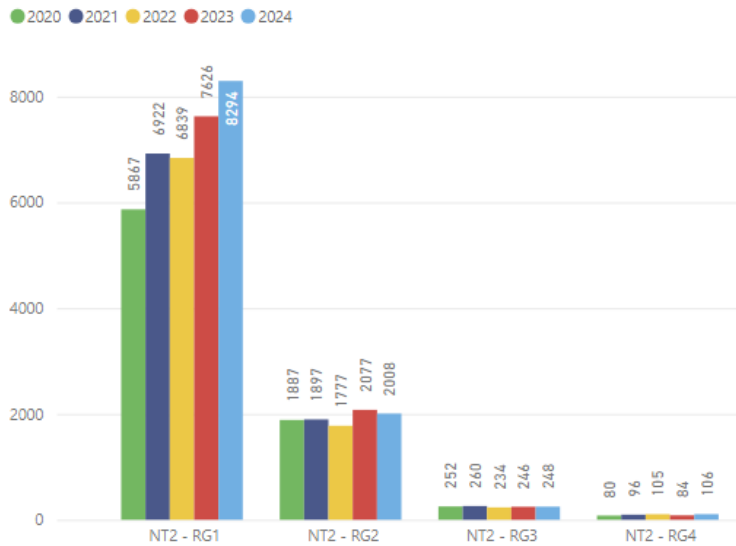
We merken op dat de stijging in de vraag van de (her)instromers binnen CVO voornamelijk op richtgraad 1 zit. Tussen 2023 en 2024 is die met 8,76% gestegen. Wanneer we inzoomen op de cijfers binnen richtgraad 1, zien we hoofdzakelijk een groei voor 1.1 en met name binnen standaard en verlengd. Tussen 2023 en 2024 is er een stijging

in de vraag naar 1.1 van +- 12%. De vraag naar 1.2 daalt zelfs licht, behalve in het verlengde traject. Voor richtgraad 2 zien we een kleine daling en richtgraad 3 blijft identiek. Richtgraad 4 stijgt, maar het blijft een relatief kleine groep.

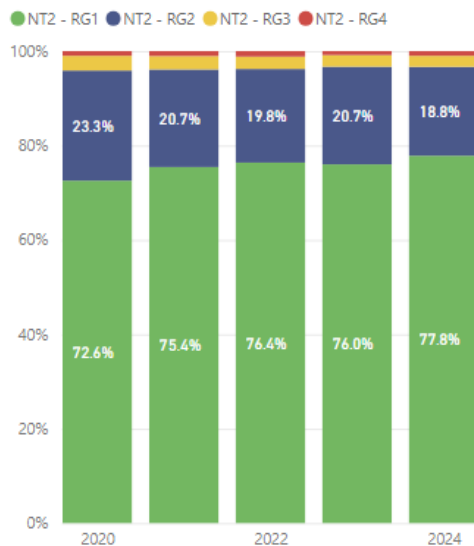
De toename in de vraag is dus het sterkste aanwezig op 1.1. In de globale inschrijvingscijfers (van het Huis én de centra, zie tabel op p. 21) komt die toename echter niet zo sterk naar voren. Daar stijgen de hogere niveaus sterker.

Hier willen we nog aan toevoegen dat onze intakers aangeven dat het huidige 1.1-aanbod sneller dan vroeger volzet is. Het lijkt dus dat dat aanbod op zijn limieten botst en geen sterkere stijging aan inschrijvingen toelaat momenteel.

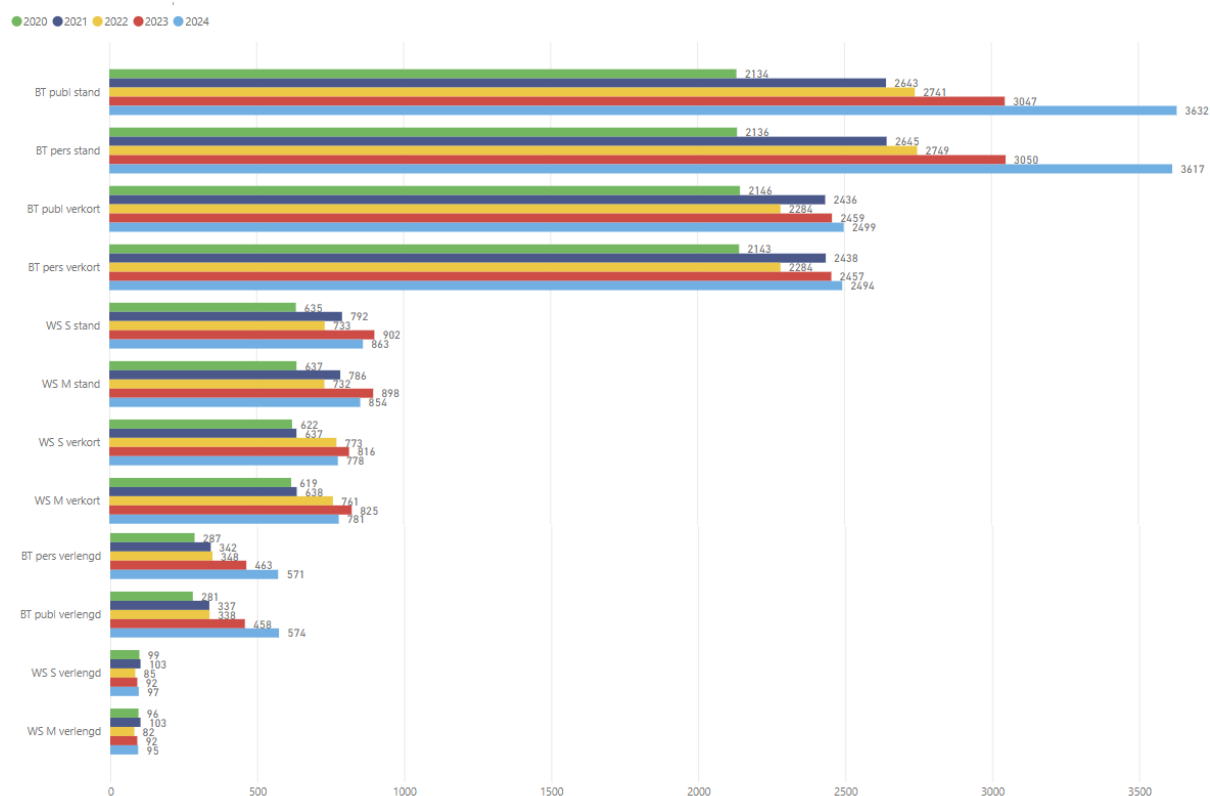
Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): RG1, RG2, RG3 & RG4

Vraag naar CVO: verhouding richtgraden

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): modules binnen RG1

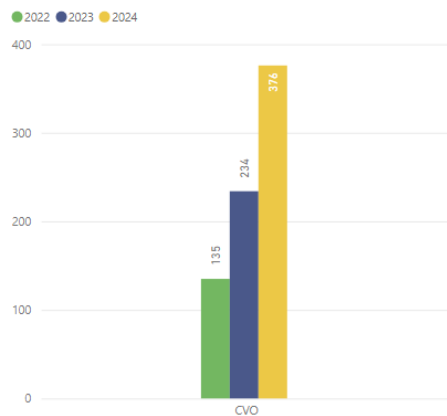
Als we kijken naar het aantal testafnames zien we het laatste jaar een daling van het aantal CVO-instaptesten. Dat komt ook overeen met de NT2-vraag die verandert op vlak van richtgraad en voor een aantal niveaus zelfs daalt. Bovendien wijzen onze intakers erop dat er vaker dan vroeger op basis van certificaat wordt ingeschreven. Cursisten kiezen hiervoor om het traject dat zij voor ogen hebben sneller te kunnen afwerken, bijvoorbeeld om op die manier – met het oog op de mogelijke verstrenging rond nationaliteitsaanvragen – sneller de Belgische nationaliteit te kunnen aanvragen. Daarnaast worden certificaten uit het Franstalige circuit ook sneller aanvaard.

Aantal testafnames CVO-instaptest	
2019	9.661
2022	6.373
2023	7.101
2024	6.900
% 2024 vs 2023	97,2%
% 2024 vs 2019	71,4%

LSA

Ten slotte bekijken we nog de vraag naar LSA-modules. De grafiek links toont het aantal mensen dat niet slaagde voor de LSA-screening. De grafiek spreekt voor zich: er is een sterke stijging in de vraag naar modules Latijns schrift. In 2024 was er bijna even veel vraag naar Latijns schrift als naar Alfa (zie verder op deze pagina). De groeiende vraag is gelinkt aan verschillende factoren. De educatief consulenten hanteren striktere criteria in hun beslissing om de LSA-test al dan niet af te nemen en er wordt bijgevolg meer getest dan vroeger (zie tabel rechts). Daarnaast is de kwaliteit van de LSA-screening verbeterd: de test werd al meerdere keren bijgestuurd en is dus performanter. Ten slotte kunnen we de stijging zeker ook linken aan veranderingen in ons doelpubliek: we gaven al aan dat we meer starters over de vloer krijgen, en we zien ook meer asielzoekers met een moedertaal met een ander schrift (bv. uit Palestina en Syrië).

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO):
nood aan Latijns schrift

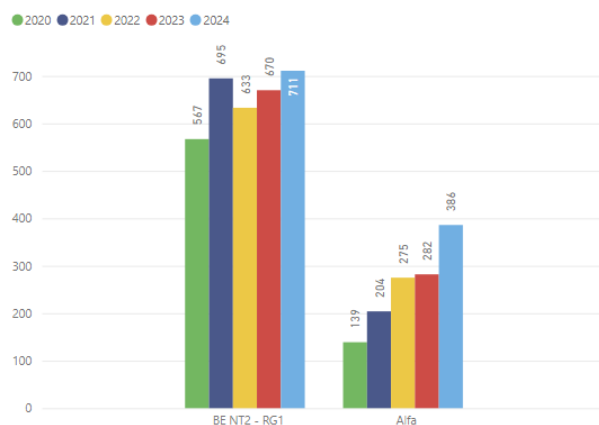
Aantal testafnames LSA	
2022	349
2023	475
2024	780
% 2024 vs 2023	164,2%

Ligo

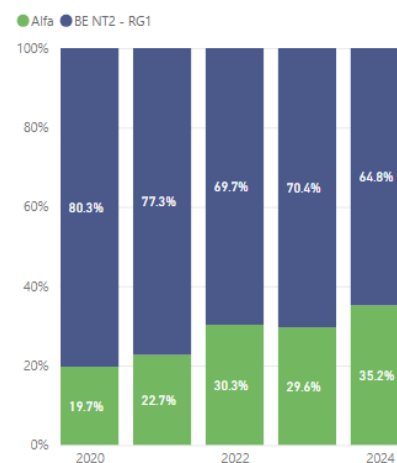
Bij de groep met Ligo-profiel is de vraag naar het BE NT2-aanbod gestegen met 6,12% sinds 2023. Voor Alfa is er met 36,88% een enorme toename in de vraag. Dit vertaalt zich in een stijging van 5,6% binnen de totale vraag naar Ligo. Net als bij de toename van de LSA-testafnames kunnen we dit voor een groot deel toewijzen aan de stijging van asielzoekers uit landen waar een ander schrift wordt gehanteerd. Daarnaast zijn er ook meer afspraakmogelijkheden beschikbaar voor Alfa-screenings, waardoor kandidaat-cursisten sneller een Alfa-aanmelding in hun dossier krijgen en er minder uitval is tussen het eerste intakegesprek en de aanmelding.

De sterke stijging van de NT2-vraag voor Ligo (+14,21% tussen 2023 en 2024) is minder aanwezig in het aantal inschrijvingen (zie p. 22): het aantal ingeschreven cursisten voor Alfa is wel een stuk gestegen, maar voor BE NT2 is dat aantal gedaald. In de huidige werkwijze zien we een deel NT2-leerders dat uitvalt tussen het eerste intakegesprek en de effectieve inschrijving. Op het moment van het intakegesprek is er vaak geen aanbod. De inschrijvingen starten enkele weken voor de opstart van de cursussen en klanten met een aanmelding worden gecontacteerd voor inschrijving.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (Ligo): BE NT2 & Alfa

Vraag naar Ligo: verhouding BE NT2 & Alfa

Net als het aantal CVO-niveautesten is ook het aantal Ligo-niveautesten vorig jaar licht gedaald. Nochtans maakte het Huis in 2024 meer inschrijvingen voor BE NT2 dan in 2023. Dit wil dus zeggen dat we ook voor Ligo meer beginners over de vloer hebben gekregen en minder klanten die al wat Nederlands konden.

Aantal testafnames Ligo-instaptest	
2019	385
2022	221
2023	269
2024	257
% 2024 vs 2023	95,5%
% 2024 vs 2019	66,8%

Zelfstudie

Niet alleen de vraag naar NT2-modules stijgt, ook de populariteit van Nederlands leren via zelfstudie stijgt. HVNB biedt online groepssessies aan met advies rond zelfstudie voor beginners (instap 1.1 en 1.2). Voor de hogere niveaus, normaal gezien vanaf instap 2.1, geven we advies op maat via individuele online afspraken. In onderstaande tabel zien we een verdubbeling van de cijfers tussen 2023 en 2024. In totaal werden in 2024 453 mensen geadviseerd rond zelfstudie. 359 daarvan waren beginners en woonden een groepssessie bij, 94 hadden al een basiskennis Nederlands en kregen advies via een individuele afspraak. De sterke toename is voor een groot deel toe te schrijven aan de groepssessies. Deze organiseren we sinds 2023 en zijn heel laagdrempelig: ze worden in verschillende talen gegeven, er kan via de website op ingeschreven worden en er is op elk moment de mogelijkheid om op een sessie in te schrijven. Doordat de beginners efficiënter worden geholpen, komt er ook meer tijd vrij voor de individuele afspraken. Vanuit het Huis wordt bovendien actiever gecommuniceerd over zelfstudie.

In periodes met weinig cursusaanbod, zoals de lente, merken we meer vraag naar advies rond zelfstudie. Dit lijkt er ons op te wijzen dat veel mensen dit als een "back-up" plan zien. Misschien hadden ze in eerste instantie liever een cursus gevolgd en gebruiken ze zelfstudie om een periode zonder (geschikt) aanbod te overbruggen.

Aantal afspraken zelfstudie (individueel + groep)	
2019	224
2022	256
2023	231
2024	453
% 2024 vs 2023	196%
% 2024 vs 2019	202%

Open modules

De scholen hebben momenteel een vrij uitgebreid aanbod aan thematische modules rond NT2 waar HVNB momenteel niet of amper op inschrijft. Vanuit het team van educatief consultants komt de vraag of meer van deze modules voor het Huis kunnen worden opengesteld, daar dit afhankelijk van de leervraag van de bezoeker een interessante optie kan zijn. Een belangrijke voorwaarde is wel dat de consultants voldoende geïnformeerd zijn over dit aanbod.

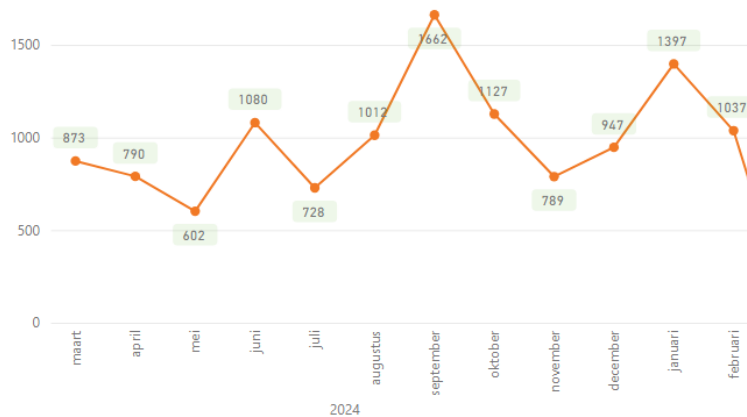
6.1.3. BEHOEFTE NAAR LESVOORKEUREN

In dit stuk gaan we dieper in op de lesvoorkeuren van de bezoekers van HVNB en de veranderingen die hierin zijn op te merken. We kijken naar gewenste startmaand, voorkeurlesmoment, gewenste intensiteit, voorkeurlesplaats en gewenste leervorm, telkens opgesplitst tussen onze CVO- en onze Ligo-klienten.

Startmaand – CVO

Ondanks de evolutie naar meer spreiding van onze bezoekersaantallen doorheen de maanden, zien we qua gewenste startmaand toch nog steeds vrij sterke pieken en dalen voor de CVO-profielen. De meeste mensen willen dus nog steeds starten in januari en september. De piek bij de zesde maand wijst allicht niet naar een enorme vraag naar zomeraanbod maar zijn allicht voor het merendeel mensen die in juni – een eerste of tweede keer – langskomen om in september te starten.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): naar gewenste startmaand – laatste 12 maanden

Zomeraanbod

Vanuit ons team komt de bedenking dat het huidige zomeraanbod te beperkt is. De vraag naar zomeraanbod is echter moeilijker uit de cijfers te halen. Vaak starten de zomermodules al vroeg in juni of eindigen ze pas eind september. De periodes zijn niet altijd handig voor studenten, die toch wel tot het doelpubliek behoren voor dit aanbod. Onze collega's merken ook vraag naar 2x/week in deze periode voor richtgraad 1. Het online zomeraanbod is minimaal en vult snel. Ten slotte geven ze aan dat er ook vraag is naar avondaanbod in de zomer.

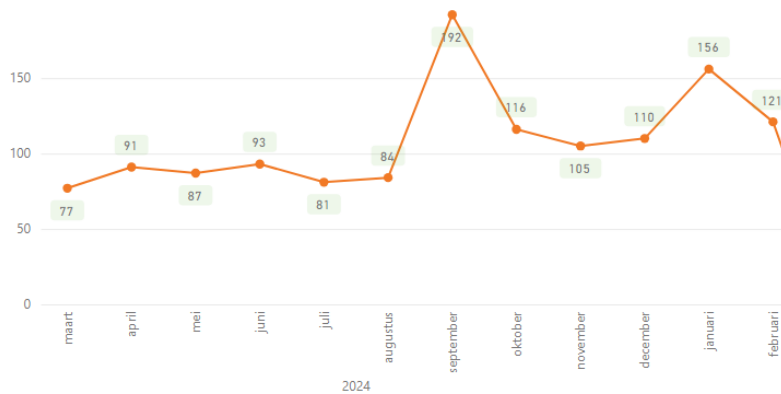
Vraag in het voorjaar

Verder merken onze intakers op dat in het voorjaar, na de grote opstart in januari/februari, de vraag naar aanbod vrij groot blijft, en het weinige aanbod bijgevolg snel opvult. Zo blijft er een grote vraag naar 2x/week voor 1.1 en moeten klanten hiervoor wachten tot het volgende schooljaar.

Startmaand – Ligo

Ook voor Ligo zien we diezelfde pieken in september en januari, maar valt het wel op dat de vraag doorheen de andere maanden minder grillig en stabiel is.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (Ligo): naar gewenste startmaand – laatste 12 maanden

Lesmoment – CVO

Algemeen genomen zijn er binnen CVO geen grote veranderingen in de voorkeuren naar lesmomenten. Het aandeel met voorkeur voor avondlessen binnen de groep verlengd is licht gestegen in 2024. Binnen de groep met nood aan LSA stijgt de vraag naar ochtendmodules, maar globaal genomen zijn de lesvoorkeuren binnen die groep niet zo verschillend als de voorkeuren voor de totale groep verlengd.

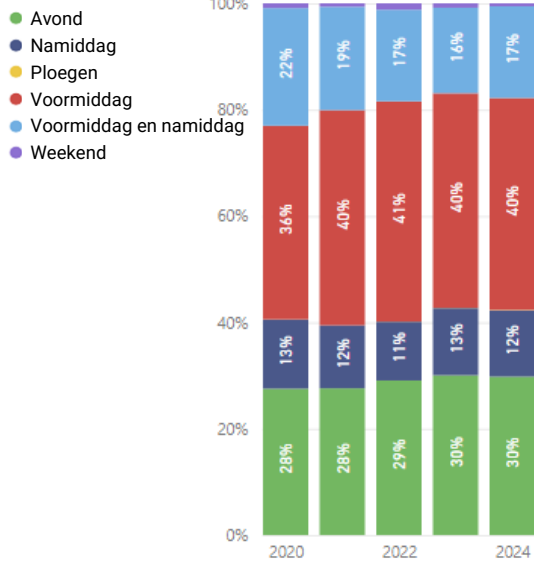
Weekendaanbod

Volgens de voorkeuren geregistreerd in KBI is er maar weinig vraag naar weekendaanbod. Vanuit ons team krijgen we echter de feedback dat er wel degelijk vraag is naar weekend – meestal voor standaard en verkort, 1x/week (zaterdagvoormiddag) – maar dat dit allicht niet altijd even consequent wordt geregistreerd. Het huidige weekendaanbod is beperkt en qua leslocaties voor veel klanten moeilijk bereikbaar. Online aanbod in het weekend is in dat opzicht ook handig.

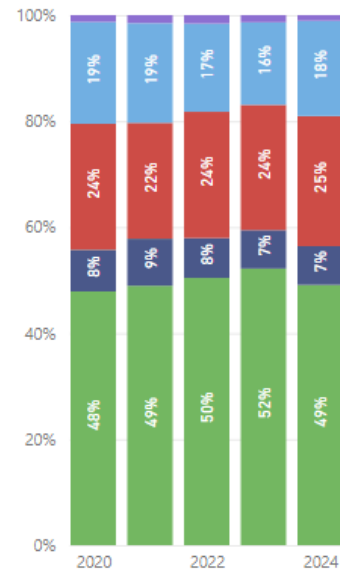
Ploegen

Onze collega's melden een blijvende vraag van kandidaat-cursisten die in shiften werken. Sowieso geven de cijfers een onderschatting van hun aantal omdat de registraties in KBI niet consequent gebeuren. Sowieso is het wel een kleine groep met uiteenlopende noden aan lesmomenten. Deze mensen kunnen echter door hun werkschema momenteel helemaal niet in het NT2-aanbod terecht. Vandaar zou het goed zijn om over een oplossing na te denken.

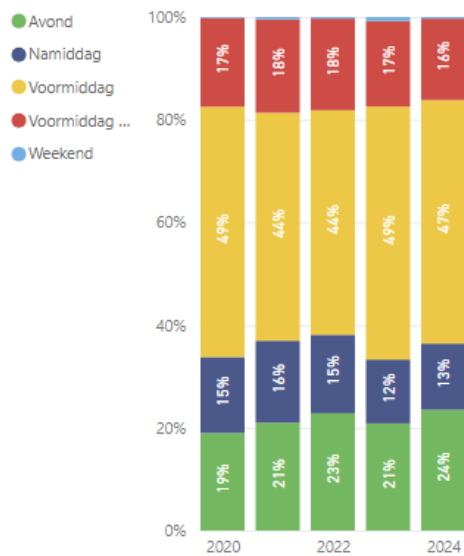
Vraag naar CVO standaard: verhouding gewenst lesmoment

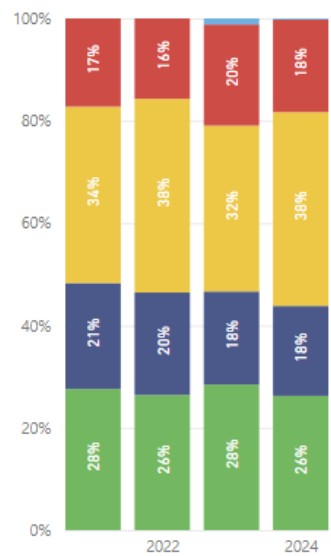
Vraag naar CVO verkort: verhouding gewenst lesmoment

Vraag naar CVO verlengd: verhouding gewenst lesmoment

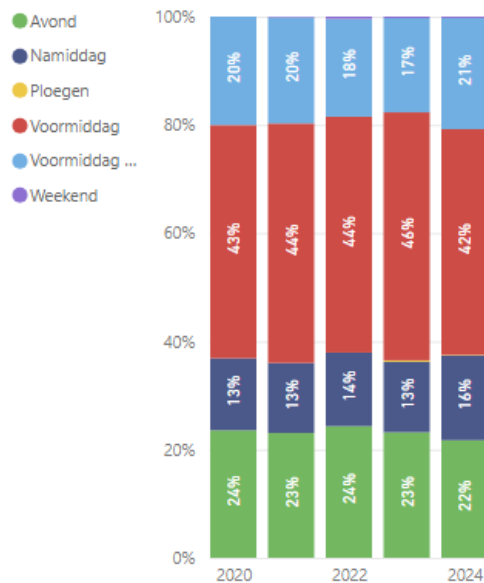
Vraag naar CVO verlengd: verhouding gewenst lesmoment voor LSA-doelgroep

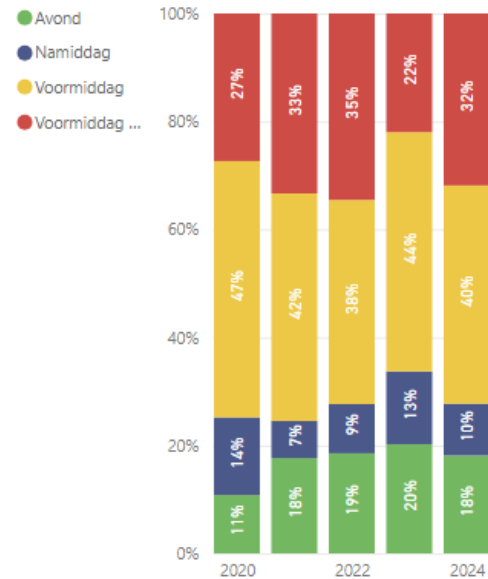
Lesmoment – Ligo

Ook binnen de Ligo-groep blijft de verhouding in de vraag naar gewenst lesmoment vrij stabiel.

Vraag naar BE NT2: verhouding gewenst lesmoment

Vraag naar Alfa: verhouding gewenst lesmoment

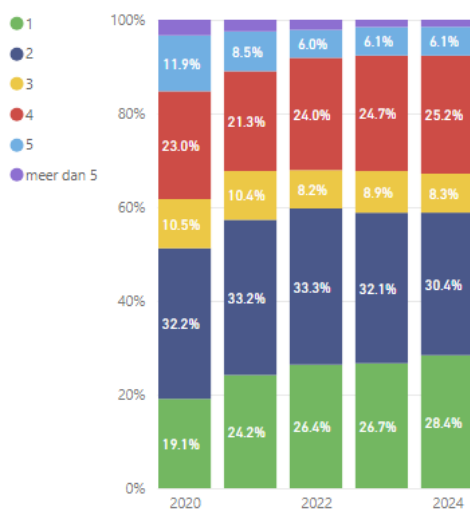
Lesintensiteit – CVO

Wat betreft de gewenste lesintensiteit is er een toenemende vraag naar modules van 1x/week. Meer dan 28% van de (her)instromers gaf dit als voorkeur. Daar staat tegenover dat het aanbod in dit ritme qua startmomenten beperkt is, zeker voor 1.1 standaard.

Als we de groep met voorkeur 1x/week samennemen met de groep die 2x/week wil, komen we aan bijna 60% van onze totale NT2-vraag. Deze mensen komen verspreid doorheen het jaar bij ons langs, terwijl wij, voor de 1.1 standaard, enkel aanbod voor hen hebben op twee momenten in het jaar. Eens februari voorbij moeten deze mensen wachten tot september op nieuw aanbod.

Op basis van bovenstaande willen we graag nadenken over een aanbod waarbij cursussen met lage lesintensiteit worden gecombineerd met oefenkanalen.

Vraag naar CVO: verhouding gewenste intensiteit

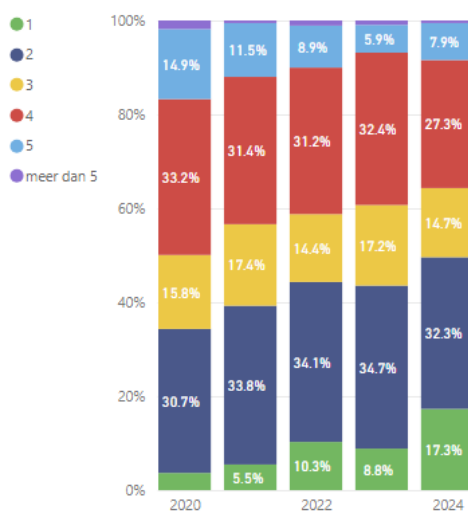
Duur lestijden

Onze intakers signaleren dat de vraag naar kortere lestijden blijft terugkomen. Voor veel klanten zijn lessen van 3 à 4 uur erg lang, zeker na een werkdag, en zou een aanbod met bijvoorbeeld 2 uur les per dag geschikter en toegankelijker zijn.

Lesintensiteit – Ligo

Ook bij Ligo zien we een groei in de vraag naar 1x/week. Als we de groep met voorkeur voor 1x/week en 2x/week samennemen komen we aan bijna 50% van de gehele vraag. In een traject van 1x/week zou dit echter betekenen dat cursisten er – in het beste geval – vier jaar over doen om A2 te behalen. Daarnaast is het voor cursisten ook moeilijk om veel vooruitgang te boeken als zij slechts één moment per week met de taal bezig zijn. Zeker in Brussel is het vaak niet evident om voldoende oefen- en gebruikskansen te vinden om ook naast de les met de taal bezig te blijven. Het blijft dus een moeilijk haalbare kaart.

Vraag naar Ligo: verhouding gewenste intensiteit

Lesplaats – CVO

Vervolgens kijken we of er verschuivingen zijn in de voorkeurlesplaatsen van onze bezoekers. We filteren de groep met voorkeur online uit de data om een correcter beeld te krijgen.

In de grafiek valt op dat Brussel-centrum nog steeds toeneemt in populariteit bij de CVO-profielen (van 2166 personen in 2023 naar 2412 personen in 2024, +11%). Belangrijk op te merken is dat de screenings op vraag van OCMW Brussel via de KBI-registraties impact hebben op deze cijfers. Voor dit project screende HVNB in schooljaar 2023-2024 voor het eerst een 150-tal werknemers van het OCMW.

Daarnaast is er ook een beperkte groei in de globale NT2-vraag in Elsene (+ 2%), Schaarbeek (+ 3%), Molenbeek (+ 2%) en Jette (+ 5%). De globale vraag in Anderlecht, Etterbeek en Laken daalt met respectievelijk - 12%, - 12% en - 14%.

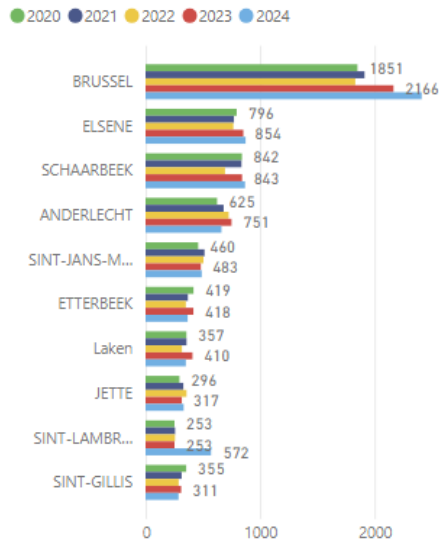
De stijging voor Elsene is voornamelijk te merken binnen 1.1 standaard (van 166 naar 235 unieke personen met een NT2-vraag in respectievelijk 2023 en 2024). Dit heeft te maken met een in 2024 geopend asielcentrum dat vlakbij GC Elzenhof is gelegen. Toen het Huis daar nog een antenne had meldden onze medewerkers een verhoogde instroom omwille van het asielcentrum. Nu de antenne is verhuisd naar de VUB-campus lijken deze mensen voorlopig nog niet hun weg te hebben gevonden naar de nieuwe antenne of het Huis.

Voor Schaarbeek is de toename geconcentreerd op het standaard en verlengd aanbod (van 501 naar 593 unieke personen met een NT2-vraag). De vraag naar verkort in deze gemeente daalt globaal genomen.

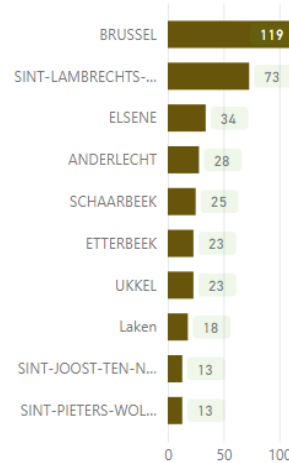
Voor de daling in Laken kan er ook invloed zijn van de screenings die HVNB doet in opdracht van Iriscare. Dit schooljaar werden minder mensen gescreend en werden er minder klasgroepen georganiseerd dan de voorbije schooljaren.

De grote stijging in Sint-Lambrechts-Woluwe is voor een groot deel te wijten aan de screenings voor het Ariane-asielcentrum. Een andere reden voor de populariteit van deze lesplaats zijn de Oekraïners. Toen zij in België terecht kwamen verbleven zij vaak in eerste instantie in het Ariane-centrum dat toen bedoeld was als tijdelijke opvang voor hen. Vaak verbleven zij vervolgens in privé-opvang in die kant van Brussel en wanneer ze naar een permanentere plek verhuizen blijven ze dikwijls in dezelfde gemeenten.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): naar gewenste lesplaats

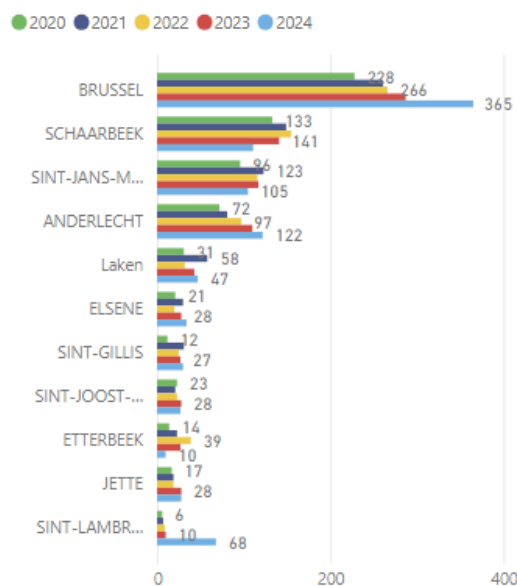
Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): naar gewenste lesplaats – laatste 12 maanden – Oekraïners

Lesplaats – Ligo

Binnen Ligo zien we eveneens dat de populariteit van het centrum van Brussel toeneemt (+27% tussen 2023 en 2024). Daarnaast is er een stijgende vraag naar aanbod in Anderlecht (+11%) en neemt de vraag in Schaarbeek af (-21%). We dienen te vermelden dat wat voorkeurlesplaats voor Ligo betreft de KBI-registraties geen volledig correct beeld geven. Vaak wordt door onze collega's gekozen voor een lesplaats waar Brusselleer actief is i.p.v. de effectieve voorkeur van de klant. We herhaalden de vraag aan ons team om zoveel mogelijk de echte voorkeuren van de klant te registreren.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (Ligo): naar gewenste lesplaats

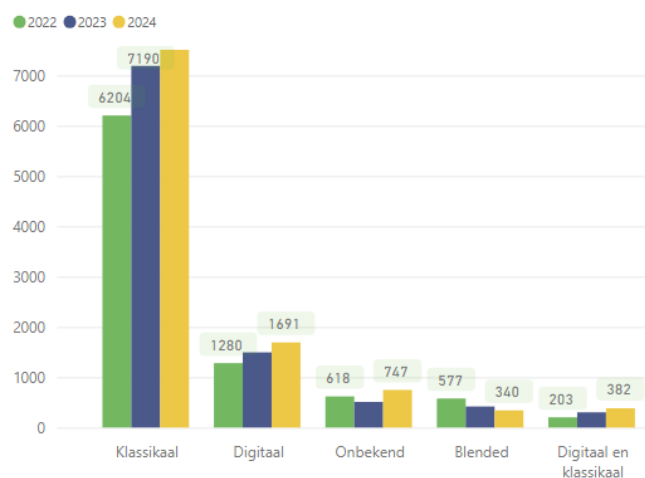
Leervorm – CVO

Ten slotte bespreken we nog de gewenste leervorm van de kandidaat-cursisten binnen CVO. In 2023 gaf 73% van de CVO-klanten voorkeur aan klassikale lessen en gaf 15% voorkeur aan digitaal. In 2024 was dat respectievelijk 70% en 17%. Er is dus een kleine groei in de vraag naar digitale lessen, maar de vraag naar klassikaal blijft het grootst.

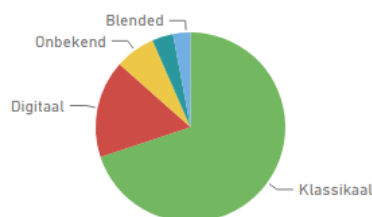
Gemengde leervormen

In de cijfers valt ook op dat de populariteit van “blended” modules blijft dalen. Ons team geeft aan dat klanten zelf niet dikwijls vragen naar modules die een mengeling zijn van online en klassikaal omdat ze er zich niet van bewust zijn dat dit een optie kan zijn. Daarnaast zijn de verschillende termen die worden gebruikt voor aanbod met een gemengde leervorm, zoals blended, maar ook combi en (a)synchroon, én combinaties hierin, verwarrend en soms moeilijk uit te leggen aan de klant. Het is dus sowieso niet evident om een correcte monitoring te doen rond de vraag naar dit type aanbod en het is moeilijk om in kaart te brengen.

Aantal unieke personen met NT2-vraag (CVO): naar gewenste leervorm

Vraag naar CVO: verhouding gewenste leervorm

Klassikaal	69,91%
Digitaal	16,65%
Blended	2,95%
Onbekend	6,88%
Digitaal en klassikaal	3,6%

Aangezien de leervormen voor Ligo minder relevant zijn en bij klanten met dat profiel dikwijls niet worden bevroegd, geven deze resultaten geen representatief beeld. Daarom presenteren we deze cijfers niet in dit rapport.

6.2. NT2-PARTNERS & NODEN DOORSTROMERS

Dit deel van het behoefteplan kwam tot stand door middel van een-op-eengesprekken met de belangrijkste NT2-partners van het Huis: de drie Brusselse CVO, Ligo Brusselleer, VDAB en Bon. Zij werden gevraagd om een korte evaluatie te maken van hun aanbod en meer inzicht te geven in de noden die zij detecteren bij hun cursisten, in de meeste gevallen doorstromers. Verder werd hen de vraag gesteld welke uitdagingen ze zien

voor komend schooljaar en ten slotte welke wijzigingen zij voorzien in hun NT2-aanbod. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste aanbod-gerelateerde zaken die in deze gesprekken naar voren kwamen.

Behalve een aantal verschillende accenten, kwamen in de gesprekken ook gelijklopende observaties en thema's ter sprake. Die bundelen we hier kort samen:

- De CVO merken veel invloed van het leerprofiel op de **slaagpercentages** van de cursisten. Globaal genomen hebben cursisten in het **verlengde** traject – en dan voornamelijk binnen richtgraad 1 – minder kans om te slagen dan cursisten in standaard en verkort.
- Er is een openheid van de scholencentra om **Huis van het Nederlands meer te betrekken** in de **toeleiding naar thematische en beroepsgerichte NT2-modules**.
- De CVO en Ligo Brusselleer geven aan dat het **lerarentekort** voelbaar is en een uitdaging blijft, maar dat ze er net in slagen om de puzzel te leggen.
- Er heerst bij de scholencentra algemene bezorgdheid over de mogelijke **aanpassingen in de NT2-inschrijvingsgelden en vrijstellingen** en de impact die dit zal hebben op de sector.
- Het **lokale tekort** lijkt iets minder hard te spelen, al ervaart elke school zijn eigen uitdagingen. Bij CVO Brussel is het vooral moeilijk om nog uit te breiden qua avondlessen. CVO Lethas geeft aan vooral druk op de voormiddag te voelen, maar voelt een kleine verbetering. Bij CVO Semper lukt het wel om voldoende lokalen te vinden, maar de school ziet zeker nog ruimte voor optimalisatie. Ligo Brusselleer wil graag meer inzetten op de namiddag en zo de druk op de voormiddag verlichten.
- De scholencentra zien de omschakeling van KBI naar **Allis**, en het wegvallen van hun toegang tot het systeem, als een uitdaging. De omschakeling zal sowieso een aantal wijzigingen in operationele processen met zich meebrengen.
- Er is een grote bereidheid onder de scholen om mee te blijven werken aan het project rond **Nederlands voor Ouders**.

6.2.1. GO! CVO BRUSSEL

Evaluatie aanbod & noden doorstromers

Gelijklopend met de bevindingen van de HVNB-intakers merkt CVO Brussel op dat de **lesduur** van de **avondmodules** voor veel cursisten te lang is. Op dit moment lopen veel van deze cursussen bij de school tot 21.30 uur.

Qua slaagkansen ervaart het centrum dat cursisten die les volgen in een **hogere intensiteit, hogere slaagkansen** hebben. Zo werken de modules van 5x/week heel goed, inclusief voor de traaglerenden. Daarnaast geldt algemeen genomen: hoe hoger het niveau, hoe hoger de slaagkansen. Voor de **LSA-modules** meldt CVO Brussel een sterke **uitval** en **lage slaagcijfers**.

De school ziet een tendens in het afgelopen jaar dat de cursisten steeds **verder doorstromen**, en dat de **stijging binnen richtgraad 3 en 4** groter is dan de stijging in richtgraad 1 en 2.

Verder ondervindt het CVO een sterke stijging in de vraag naar **online** modules.

Aanpassingen in het aanbod

Om een antwoord te bieden op de vraag naar kortere lestijden zal CVO Brussel volgend schooljaar de **uren** van de **avondmodules inkorten**. Met uitzondering van de cursussen van 1x/week zullen de cursussen tot ten laatste 21.10 uur lopen.

CVO Brussel zal volgend schooljaar een **nieuwe lesplaats in Anderlecht** ter beschikking hebben, aan Bizet. Daar zullen ze een tiental extra klaslokalen kunnen gebruiken in de voormiddag. Daarnaast komt er op termijn ook een nieuwe leslocatie in Sint-Pieters-Woluwe. Dit is een nieuwbouw en is voorzien voor 2029. Op die manier hoopt het CVO een antwoord te kunnen bieden op het leslokalentekort.

Het centrum is aan het onderzoeken of het kan inzetten op **opstartmomenten** voor aanbod **2x/week buiten de grote opstartperiodes**, met ook een aanbod binnen het **verlengde** traject **2x/week** en met

opstartmomenten later in het schooljaar. Daarnaast bekijken ze of er nog aanpassingen in het **LSA**-aanbod nodig zijn om de noden beter te kunnen opvangen. Er zouden meer plaatsen kunnen opengesteld worden per cursus omdat er sowieso sprake is van een sterke uitval. Dit willen ze combineren met het sneller heroriënteren van cursisten die het moeilijk hebben in de module.

CVO Brussel laat weten dat het niet evident is om het **zomeraanbod** structureel uit te breiden. Ze werken sowieso met een minimumaanbod, maar verdere aanvulling van dat aanbod gebeurt per jaar. Mogelijks komen er deze zomer wel nog enkele extra modules bij.

Naast Ariane is CVO Brussel ook actief in **Klein Kasteeltje**, waar dit schooljaar een proefmodule liep. Normaal gezien zal ook daar volgend schooljaar een iets structureler NT2-aanbod worden voorzien.

6.2.2. CVO LETHAS

Evaluatie aanbod & noden doorstromers

CVO Lethas merkt op dat er veel vraag is naar aanbod in het **verlengde** ritme, in de lagere niveaus maar ook in de hogere niveaus. Het centrum biedt op dit ogenblik verlengde modules aan tot en met 2.2, maar ervaart een groeiende nood aan 2.3 en 2.4.

Verder ziet het CVO veel vraag naar **zomeraanbod** voor de hogere niveaus en online.

Aanpassingen in het aanbod

Binnen CVO Lethas was het door de vaste structuur van lestijden tot nog toe moeilijk om binnen het traject **verlengd** meer opstartmomenten te organiseren doorheen het jaar. Naar schooljaar 2025-2026 herbekijkt het centrum het aantal lestijden per lesmoment om in het tweede semester een **extra opstartmoment** te kunnen toevoegen. Er zullen niet per se meer groepen opstarten, maar wel meer gespreid doorheen het jaar.

Omwille van de stijgende vraag naar **2.3 en 2.4 verlengd** wordt er nagedacht over een aanbod voor deze cursisten. Dit kan een soort van **uitstroomcursus** in de vorm van een open module zijn.

De school plant volgend schooljaar meer in te zetten op cursussen van **5x/week**.

Verder speelt Lethas met het idee om volgend schooljaar een aanbod verkort in te richten waarbij **2.1 en 2.2** worden **geclusterd** in één module en inschrijving. Hetzelfde zou er ook komen voor **2.3 en 2.4**.

Ten slotte start Lethas dit semester nog met twee nieuwe beroepsgerichte NT2-modules: **'NT2 & Verkoop'** en **'NT2 & Zorg'**.

6.2.3. CVO SEMPER

Evaluatie aanbod & noden doorstroom

CVO Semper merkt op dat het **online** aanbod heel goed loopt, net als het **verkorte** aanbod. De nieuwe leslocatie in **Odisee** was een succes en ook de cursussen in de lokalen van **het Huis** vullen goed. In **Jette** vulden de **zaterdag- en avondklassen** minder goed dit schooljaar.

Semper meldt een opvallende **uitval en terugval** in **niveau 1.2** op bepaalde leslocaties. Dit zien we ook in de cijfers van HVNB terug (zie p. 26-28), waar – in tegenstelling tot 1.1 – het aantal instromers met vraag naar 1.2 algemeen genomen licht daalt. **Richtgraad 3 en 4** lopen heel **goed bij** Semper.

Aanpassingen in het aanbod

CVO Semper start volgend schooljaar met een **100% asynchroon** aanbod, waarbij de hele module in zelfstudie via het online leerplatform wordt gegeven. De cursisten krijgen daarbij begeleiding d.m.v. 10 tot

20% individuele contactmomenten. Om te starten zullen zij enkel Vantage en Effectiveness schriftelijk in deze vorm aanbieden.

Het verkorte '**combi**'-aanbod loopt goed en wordt verder uitgebouwd. Bij de combi-trajecten verloopt een deel van de lestijd op afstand. Op die manier is het mogelijk om cursussen in te richten met een **kortere lesduur**.

Semper plant volgend schooljaar het **standaard** aanbod in **Brussel-centrum** verder uit te breiden op de lesplaatsen in Odisee en in de gebouwen van het Huis. Er zal ook wat extra aanbod **verlengd** komen in het centrum. In **Elsene** blijft het overwicht in het **verkorte** traject, maar komt er in GC Elzenhof overdag wat extra aanbod **standaard**. In **Jette** zal er komend schooljaar op **zaterdagen** enkel op **richtgraad 1** worden ingezet.

De cursussen doorheen het schooljaar zullen de prioriteit blijven in het Brusselse aanbod van Semper en voorlopig zal er dus geen grote uitbreiding van het **zomeraanbod** komen, behalve eventueel voor online.

Ten slotte zal er met open modules op maat verder worden ingezet op NT2 voor de **kinderdagverblijven** en in de **zorg**. Ook het gesloten NT2-aanbod voor **medische beroepen, doctorandi** en de samenwerking met **Taal en Letterkunde** zal verder lopen.

6.2.4. LIGO BRUSSELLEER

Evaluatie aanbod & noden doorstromers

Ligo Brusselleer wil graag een beter zicht krijgen op de gehele groep van laaggeschoolden en laaggeletterden in Brussel, over de talen heen. Daarbij aansluitend wil het centrum onderzoeken op welke manier deze personen het beste kunnen worden geholpen en dit in een breder kader – niet uitsluitend met focus op een inschrijving in een NT2-module. Daartoe wil Ligo Brusselleer ook in kaart brengen welke opties er in het Brusselse allemaal bestaan voor de doelgroep. Om in al deze zaken meer inzicht te verwerven, is het onderwijscentrum een **doelgroeponderzoek** gestart. Om daarnaast de dienstverlening beter af te stemmen op de noden van de cursist wil Ligo graag werken aan een uitgebreide **trajectbegeleiding, van bij het eerste contactmoment**. Hiertoe wil het centrum samenwerken met het Huis en samen bekijken op welke manier hierin stappen te zetten. Daarnaast is Brusselleer dit schooljaar ook zelf al gestart met een **uitgebreidere trajectbegeleiding** om de cursisten beter te kunnen opvolgen.

Brusselleer merkt op dat hun modules in de **voormiddag gemakkelijker vullen** dan die in de namiddag. In de **avondklassen** liggen de **aanwezigheden opvallend lager**. Ten slotte merken ze op dat de cursisten in de **intensieve modules** het **doorgaans beter** doen dan degenen in niet-intensieve modules.

Aanpassingen in het aanbod

Er komt een **nieuwe lesplaats** voor de Ligo-cursisten, in Kuregem, **Anderlecht**. De lesplaats in Schaarbeek in de Paviljoenstraat valt weg.

Ondanks dat de meeste cursisten een voorkeur hebben voor de voormiddag is Ligo Brusselleer van plan om **meer in te zetten op namiddagmodules**. De school wil de kandidaat-cursisten meer stimuleren om in de namiddag les te volgen en wil die keuze liefst binnen een breder kader bekijken: misschien wil de cursist bijvoorbeeld ook starten met een beroepsopleiding en is een cursus NT2 in de namiddag wel geschikter om ook aan andere voorwaarden voor een vervolgtraject te werken.

In het huidige schooljaar werd bij Ligo Brusselleer voor het eerst 2.1 en 2.2 mondeling georganiseerd. Voorlopig bleef dit kleinschalig en ging het om een tweetal groepen. Er wordt onderzocht op welke manier verder te gaan met het aanbod **B1 mondeling** en of er volgend schooljaar een 2.3 en 2.4 mondeling kan plaatsvinden.

In een breder kader is Ligo Brusselleer verder aan het onderzoeken op welke manier hun cursisten te **oriënteren na het behalen van A2**. Naast B1 mondeling bestaat er ook nog een vrij uitgebreid **NT1**-aanbod

waar zij terecht kunnen en kunnen zij ook doorstromen naar het verlengde aanbod binnen de CVO. Afhankelijk van welke doelen de cursist voor ogen heeft kan een bepaalde optie interessanter zijn.

6.2.5. VDAB

Aanpassingen in het aanbod

Voorlopig zijn er **geen grote wijzigingen** gepland in het VDAB-cursusaanbod, maar dit is sterk afhankelijk van hoe het loopt met de nieuwe wetgeving rond de **beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen**. Als die wordt doorgevoerd zullen de VDAB-trajecten hierop afgestemd moeten worden, rekening houdend met de realiteit dat werkzoekenden veel minder tijd zullen krijgen om opleidingen te volgen en opleidingen met een langere duur dus minder evident zullen worden. Het is op dit ogenblik onduidelijk hoe VDAB-klienten zullen reageren: zullen ze meer snelheid maken in hun parcours, of zullen ze er überhaupt niet meer aan beginnen?

Een belangrijke wijziging bij VDAB Brussel is de **verhuis** van de Astrotoren aan Madou naar een nieuwe locatie in de buurt van het Zuidstation. Dit is voorzien voor de lente van 2026. De ander locatie in Anderlecht blijft behouden.

Taalbad

VDAB Brussel is tevreden met hoe Taalbad loopt. De **aantallen** in de groepen blijven **stabiel** en de **uitstroom** naar de jobmarkt **piekt**.

VDAB heeft echter minder zicht op **waar de werkzoekenden na hun Taalbadtraject terechtkomen**: is het de job die zij voor ogen hadden? Is het een toevalstreffer? Hebben ze “de eerste, de beste” job aangenomen? Deze zaken wil VDAB graag verder **onderzoeken**.

Iets anders waar VDAB verder aan wil werken is de **aandacht voor het jobperspectief** doorheen het Taalbadparcours. VDAB vindt het positief dat de Taalbaden plaatsvinden in hun gebouwen en dat er op die manier een sterke nabijheid van VDAB is. De Taalbadmodules volgen echter elkaar heel snel op en de focus ligt sterk op het talige traject. Er is weinig ruimte om de focus op de jobdoelen hierin nog verwerkt te krijgen. Hier wil VDAB de komende tijd aan werken.

Omwillen van de Brusselse context met weinig oefenkansen wordt Taalbad **richtgraad 3** enkel op het einde van het schooljaar georganiseerd zodat cursisten daarna snel kunnen starten met een vervolgopleiding (bv. aan een hogeschool).

De Taalbadmodules in het **verlengde** traject zijn levensvatbaar omdat ook niet-Taalbadcursisten in deze modules worden toegelaten. Tot nog toe is er enkel Taalbad 1.1 en 1.2 verlengd. 2.1 en hoger worden bewust niet georganiseerd omdat deze in het vaarwater zouden komen van ‘Taalatelier’, een ander VDAB-traject.

Helaas is een nieuw aanbod aan **Leerbaden** momenteel **niet haalbaar**. Leerbaden waren Taalbadtrajecten die samen met Ligo werden georganiseerd specifiek gericht op de Ligo-doelgroep. De **doelgroep vindt zijn weg niet naar** VDAB en er komen te weinig kandidaten uit de screenings. VDAB wil het beleid oproepen om kleinere klasgroepen financieel mogelijk te maken. Ook de beperking in de tijd van de uitkeringen zal dit type aanbod nog meer bemoeilijken.

Ten slotte merkt VDAB nog op dat de **toeleiding** naar Taalbad **beter zou kunnen**. Er zijn 90.000 werkzoekenden in Brussel en slechts een kleine fractie daarvan komt in de Taalbaden terecht. Ondanks een samenwerkingsakkoord verloopt de toeleiding vanuit **Actiris** niet zoals het moet en worden de minima niet gehaald.

Geïntegreerde trajecten

VDAB Brussel heeft momenteel drie geïntegreerde trajecten lopen en heeft de **ambitie om meer geïntegreerde opleidingen** uit te bouwen in de toekomst. Ten eerste is er de **bediendenopleiding**, die op zich goed loopt, maar waarvan het een uitdaging blijft om de bedienden nadien aan de slag te krijgen. Ten tweede is er de **poetsopleiding** die veel succes kent en een heel grote uitstroom naar werk heeft. Ten derde is er **Taalatelier**, een geïntegreerde opleiding die werkzoekenden voorbereidt op een technische beroepsopleiding. Daarnaast is VDAB aan het experimenteren met een langer, geïntegreerd traject tot **magazijnier**, aangezien de huidige opleiding door veel Brusselaars als te kort wordt beschouwd.

6.2.6. BON (AGII REGIO BRUSSEL)

In onderstaande tabel kunnen we het aantal unieke bezoekers van het Huis zien dat in dezelfde periode een inburgeringscontract ondertekent. De grootte van deze groep schommelt doorheen de jaren, maar is wel een stukje gestegen in 2024.

HVNB-bezoekers die in hetzelfde jaar of in januari van het jaar erop IB-contract ondertekent bij Bon		
Jaar	Aantal unieke bezoekers	% op totaal aantal unieke bezoekers HVNB
2019	2.331	13,1%
2020	1.709	11,6%
2021	2.128	13,4%
2022	1.724	12,0%
2023	1.832	11,60%
2024	2.169	12,96%

Vervolgens nemen we hier ook nog twee vragen op van Bon met betrekking tot het NT2-aanbod.

Stijgende vraag 100% online aanbod 1.1

Bon meldt dat de zelfstudie en digitale MO-cursussen een succes zijn en blijven stijgen in populariteit. De intakers en trajectbegeleiders merken bij deze groep ook een toenemende vraag naar 100% online NT2 1.1-cursussen.

Remediëringsmodules standaardtest NT2

De standaardtest NT2 wordt discriminerend en zal vanaf september meetellen voor 80% in de eindevaluatie. Cursisten die niet slagen kunnen deelnemen aan een remediëringsmodule van bijvoorbeeld 10 of 20 lestijden en vervolgens opnieuw deelnemen aan de standaardtest. Ook voor wie een instapniveau 2.1 of hoger heeft, maar niet slaagt voor de certificerende taalttest, zijn remediëringsmodules in richtgraad 1 relevant, aangezien ze toegang geven tot deelname aan de standaardtest. Bon bepleit hiermee een aanbod op de standaardtest voorbereidende remediëringsmodules te voorzien bij de Brusselse CVO.

6.3. VRAAG VANUIT HET WERKVELD

Dankzij haar werkingen Taalbeleid en Taalpromotie en Oefenkansen heeft het Huis voelsprietten in een breed en divers Brussels netwerk (leerplichtonderwijs, opleidings- en tewerkstellingssector, zorgsector, openbare diensten, bedrijven, vrijetijdssector, etc.). De medewerkers van het Huis gaan binnen dit netwerk actief op zoek naar NT2-vragen voor specifieke doelgroepen. Deze vragen kunnen worden opgevangen met het reguliere bestaande aanbod maar kunnen ook resulteren in aanbod op maat. Ook de NT2-aanbieders hebben een traditie van goede contacten met het brede Nederlandstalige netwerk in Brussel en vangen er vergelijkbare signalen op.

Om overlapping zoveel mogelijk te voorkomen en beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, spraken we op het NT2-overleg een werkwijze af voor de zogenaamde lessen op maat. Met een aantal gestroomlijnde stappen (vooronderzoek door het Huis, verder onderzoek met NT2-partner, beslissing, samenwerken aan aanbod, evalueren) vertalen we de vraag naar een gepast aanbod. Dit gebeurt permanent. De NT2-aanbieders houden in hun planning rekening met vragen vanuit het werkveld die in de loop van het schooljaar opduiken, en kunnen die doorgaans kort op de bal beantwoorden. Begin 2025 werd er bovendien een nieuwe werkwijze afgesproken met de onderwijscentra die ons in staat moet stellen om efficiënter te werk te gaan wanneer we dergelijke vragen krijgen. Hierbij kijken we voornamelijk naar de sectorale en regionale expertise wanneer we de vraag naar een of meerdere centra sturen.

Bij het opmaken van dit behoefteplan zijn al een aantal concrete vragen voor het komende schooljaar bekend. Dit zijn zowel bestaande projecten die worden verdergezet als enkele nieuwe projecten.

Iriscare

Sinds 2021 loopt er een samenwerking met Iriscare en CVO Brussel en worden rusthuizen en hun medewerkers een uniek taaltraject met lessen op maat aangeboden. De cursussen verlopen deels in het leslokaal en deels in het rusthuis. In elke les staat de communicatie in het rusthuis centraal. Buiten de les stimuleren praktijkoefeningen de interactie tussen de medewerkers en bewoners. Tot nu toe behoorden enkel de medewerkers van de Iriscare-rusthuizen tot de doelgroep. Aangezien die groep begon te krimpen, is beslist om de opdracht te verruimen en worden nu ook werknemers van andere sectoren waar Iriscare actief is uitgenodigd. Het gaat dan om de rust- en verzorgingstehuizen (RVT's), dagcentra, verblijfscentra, diensten voor hulpverlening bij activiteiten in het dagelijks leven, diensten voor begeleid wonen in de sector van personen met een handicap, revalidatiecentra en diensten voor thuishulp in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Kinderdagverblijven en onthaalouders

Brusselse kinderdagverblijven en onthaalouders (aangesloten bij het Lokaal Loket Kinderopvang Brussel), kunnen aankloppen bij het Huis van het Nederlands Brussel voor informatie, advies en vorming op maat. Daarnaast kan men ook kiezen voor korte online cursussen voor kinderbegeleiders, in samenwerking met CVO Brussel. Tot slot bestaan er ook coachingtrajecten Nederlands op de werkvloer voor kinderbegeleiders. Dit project loopt ook volgend schooljaar door.

Brusselse gemeenten en OCMW

Het Huis organiseert in samenwerking met de drie Brusselse CVO NT2-cursussen voor het personeel van de Brusselse gemeenten en OCMW. Op dit ogenblik lopen er begeleidingen voor stad Brussel, Elsene, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem en voor OCMW Brussel-centrum. Deze projecten zullen ook volgend schooljaar worden verdergezet, in principe met dezelfde gemeenten en OCMW, al kunnen er altijd nog wijzigingen zijn.

Brusselse privé-ziekenhuizen

In tegenstelling tot de openbare ziekenhuizen in Brussel zijn privé-ziekenhuizen en universitaire ziekenhuizen – met uitzondering van hun spoedafdeling – niet verplicht tweetalig. De Brusselse privé-ziekenhuizen die zich door het Huis laten ondersteunen in hun taalbeleid doen dat vanuit een bewuste visie en keuze om tweetalige of meertalige dienstverlening aan te bieden. Momenteel ondersteunt het Huis, in opdracht van de GGC, de Europa-ziekenhuizengroep en Kliniek Sint-Jan. Ook voor Valisana loopt er een project, maar dat is momenteel vrij beperkt.

De ziekenhuizen werkten vroeger samen met privé-talenscholen voor lessen Nederlands voor hun werknemers. Zij konden hiervoor beroep doen op financiering vanuit sectorfondsen. De lessen werden gegeven in een 'taalbadformule', waarbij er tijdens een module vijf weken lang een volledige werkdag les werd gegeven. Dit komt neer op 32 uur per module (om ook aan de voorwaarden van educatief verlof te voldoen). Deze formule is gemakkelijker in te plannen voor de ziekenhuizen omdat ze hun personeel gedurende een volledige dag kunnen vrij roosteren.

Aangezien de financiering vanuit het sectorfonds sterk werd afgebouwd, werd het privé-lessenaanbod veel duurder voor de ziekenhuizen. Om die reden komt het gesubsidieerde volwassenenonderwijs nu in beeld als een goed alternatief. Intussen zijn er bij CVO Semper lessen opgestart voor het personeel van Sint-Jan en is het de bedoeling om die lessen ook volgend schooljaar verder te organiseren. Naast lessen wordt er zoals in vele projecten ingezet op taalcoaching, maar ook op ander type aanbod zoals zelfstudie sessies (specifiek voor ziekenhuispersoneel).

Infrabel

In 2024 startte een project op voor nieuw personeel van Infrabel. Geselecteerde sollicitanten met een minimaal instapniveau Nederlands konden hierbij starten in een cursus Nederlands ingericht door CVO Lethas gecombineerd met een beroepsopleiding. De werving verliep minder vlot dan verwacht dit jaar waardoor het project vrij kleinschalig bleef. Normaal gezien plant Infrabel volgend schooljaar een vervolg.

Groot Eiland vzw

Dit schooljaar startte er in samenwerking met Ligo Brusselleer een cursus voor doelgroepwerknemers van de tewerkstellingsorganisatie Groot Eiland vzw. Het is een open module met veel aandacht voor spreekdurf waarbij de focus inhoudelijk op de horecasector en op klantencontact ligt. Concreet gaat het om één klasgroep en in principe loopt dit project volgend schooljaar verder. Daarnaast worden er vanuit Groot Eiland regelmatig werknemers doorgestuurd naar het open aanbod van de CVO en Ligo, en zal dit aantal volgend schooljaar toenemen in het kader van het Taalactieplan.

Proefprojecten Nederlands op de werkvloer (Turbo)

De projecten die binnen het Turbo plan worden opgestart zullen in veel gevallen enkel taalcoaching zijn, maar kunnen ook leiden tot een lesaanbod. De bedoeling is om binnen Turbo dit jaar in totaal tien werkgevers te begeleiden. Op dit moment zijn er twee begeleidingen in de opstartfase: Decathlon en Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Voor beide opdrachtgevers wordt een analyse gemaakt en is het nog niet duidelijk of er lessen in het project worden geïntegreerd.

Vraag naar zomeraanbod vanuit het werkveld

Vanuit de Social Profit sector – waaronder ook Groot Eiland vzw – krijgt Huis van het Nederlands regelmatig de vraag om aanbod in te richten in de zomer. Dit is in deze sector doorgaans een arbeids- en opleidingsluwe periode waar meer ruimte is om de medewerkers NT2-lessen te laten volgen.

6.4. VRAAG VANUIT ANDERE SECTOREN

Gevangenis Haren & Sint-Gillis

In de gevangenis van Haren loopt onder coördinatie van VOCVO vzw een vrij uitgebreid educatief programma waar ook NT2 deel van uitmaakt. Alle CVO en Ligo en ook Huis van het Nederlands zijn betrokken bij de organisatie van dit aanbod. Voor NT2 waren er dit schooljaar drie klasgroepen (2 groepen 1.1 en 1 groep 1.2 mondeling). Daarnaast waren er ook verschillende open modules Nederlands op de gevangenisvloer ingericht door Ligo. Voor volgend schooljaar is het idee dit verder te zetten en opnieuw een tweetal klasgroepen 1.1 in te richten, een nieuwe 1.2 is niet zeker. Ook is het plan om opnieuw korte open NT2-modules te organiseren.

Verder start er in de gevangenis van Sint-Gillis opnieuw een onderwijsproject met een open module Nederlands op de Gevangenisvloer als test dit schooljaar. Vanaf september zouden ook daar opnieuw NT2-modules worden georganiseerd zowel in het eerste als tweede semester.

Nederlands voor ouders (NVO)

In het kader van Nederlands voor Ouders (NVO) kunnen Brusselse scholen en Huizen van het Kind een beroep doen op de diensten van het Huis. In verschillende scholen worden open NT2-modules en conversatietafels ingericht met het doel om ouders te motiveren en te ondersteunen in het leren en/of

gebruiken van het Nederlands. Het Huis verzorgt de screening en oriëntering van de ouders en biedt ook ondersteuning aan de lesgevers. De screenings en lessen zijn laagdrempelig en vinden plaats in de scholen van de kinderen. De inhoud van de cursussen is aangepast aan de schoolse context en de lessen zijn in principe bedoeld voor beginners.

Ook volgend schooljaar loopt het NVO-project verder en zal er niet zo heel veel veranderen. De verdeling van de klasgroepen onder de Brusselse CVO blijft ongewijzigd en bij nieuwe projecten houden we rekening met een eerlijke verdeling. De bevraging en selectie van de geïnteresseerde scholen zal anders verlopen om zo de locaties met de meeste geïnteresseerde ouders te kunnen selecteren. Daarnaast herbekijken we ook de organisatie van de screenings en zullen deze zo dicht mogelijk tegen de startdata van de cursussen plaatsvinden. Met een tiental scholen waar we zullen screenen verwachten we een gelijkaardig aantal klasgroepen als dit schooljaar, maar met de aanpassingen in de selectie van de scholen en de aanpassingen qua organisatie van de screenings zullen we de groepen beter kunnen vullen.

Ariane opvangcentrum

Ariane is een noodopvangcentrum van het Rode Kruis in Sint-Lambrechts-Woluwe. In eerste instantie werd het als transitcentrum opgericht met het oog op het kortstondig opvangen van Oekraïense ontheemden. Inmiddels verblijven er asielzoekers van overal ter wereld en is het aandeel Oekraïners niet meer zo groot. Sinds 2023 loopt er een samenwerking waarbij er ter plaatse een uitgebreid NT2-aanbod is met 1.1- en 1.2-modules en open modules. GO! CVO Brussel en Ligo Brusselleer organiseren de lessen en nemen de screenings van de cursisten op zich. In principe verwachten we een verderzetting van dit project, al kunnen de aankomende wijzigingen in de NT2-retributie en -vrijstellingen hier een stokje voor steken.

7. VERTALING VAN VRAAG NAAR AANBOD & OPVOLGING AFSTEMMING

De inrichting van het NT2-aanbod gebeurt bij de verschillende aanbodverstrekkers op basis van:

- aanbod van de voorbije schooljaren;
- regionale overleggen;
- behoefteplan NT2.

Dit behoefteplan wordt met de NT2-aanbieders besproken op het regionaal NT2-overleg. De afspraken rond de invulling van het aanbod, de verdere afstemming en monitoring zijn opgenomen in het Vlaams Afsprakenkader en verfijnd in het lokaal afsprakenkader.

Het jaarlijks behoefteplan kan worden bijgestuurd op initiatief van elk van de betrokken partners, om tegemoet te komen aan nieuwe evoluties in de samenleving, nieuwe of veranderende noden van (potentiële) NT2-cursisten, of nieuwe of veranderde vragen van partnerorganisaties. We werken hiervoor verder op de praktijk van afstemming van vraag en aanbod zoals die de voorbije jaren op het Brussels NT2-overleg is gegroeid.

Opvallende wijzigingen in de vraag worden besproken op het regionaal NT2-overleg, samen met de vraag aan de aanbodverstrekkers om de plannings waar nodig en mogelijk bij te sturen. Kleine ad hoc bijsturingen van de plannings verlopen in onderling overleg tussen het Huis en de centra, via e-mail en verdere bilaterale afspraken.

8. CONCLUSIES & AANBEVELINGEN

Op basis van dit behoefteplan trachten we een aantal **conclusies** en bijhorende **aanbevelingen** te formuleren. Sommige conclusies vertalen zich in **actiepunten** waar HVNB en de centra sinds dit schooljaar al rond werken. Andere conclusies zijn relevant voor de scholen om hun NT2-aanbod van volgend schooljaar (en verder) beter te kunnen afstemmen op de vraag.

Beleid, tendensen en toeleiding in Brussel

Vanuit het beleid komen er heel wat veranderingen op ons af, waarbij op het moment van schrijven van dit behoefteplan nog veel onduidelijk is. De mogelijke wijzigingen in de **inschrijvingsgelden** voor het volwassenenonderwijs zijn een daarvan. Als er verregaande aanpassingen komen in de NT2-inschrijvingstarieven kan dit uiteraard een aanzienlijke impact hebben op de vraag naar aanbod. Daarnaast zullen er taalvereisten komen voor **ouders met kinderen in het Nederlandstalige onderwijs**. Dit zal een groot effect met zich meebrengen, al verwachten we het nog niet voor komend schooljaar. Deze zomer zal het **Totaalplan Nederlands** worden opgeleverd: dit plan zal voornamelijk inspelen op oefen- en gebruikskansen in Brussel, maar ook het formele aanbod zal een belangrijke rol spelen. Verder kan de **beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen** een belangrijke impact hebben, wetende dat de helft van de bezoekers van het Huis op beroepsactieve leeftijd niet aan het werk is. Ook VDAB zal wellicht een impact voelen en zal moeten bekijken hoe hun aanbod hierop af te stemmen.

Omwille van de demografische tendensen in Brussel verwachten we de komende jaren zeker nog een **groei in het volwassenenonderwijs**. Qua **werkloosheidscijfers** zien we in Brussel na een lange periode van dalen de cijfers nu **stagneren** en lichtjes stijgen. Dit gaat gepaard met een toename van Brusselaars die **werk** vinden in de **Vlaamse rand**, waar het merendeel van de vacatures minstens een goede kennis van het Nederlands vraagt. De **Franstalige aanbieders** in het Brusselse **bouwen hun NT2-aanbod af**. Als gevolg zal **Actiris** vanaf september **meer werkzoekenden** met een taalchèque naar onze werking doorverwijzen. Dit heeft voornamelijk impact op de vraag naar intensieve dagtrajecten. Werkzoekenden blijven dus een belangrijke doelgroep voor NT2 in Brussel en de vraag binnen deze groep zal, ondanks de beperking in de tijd van de uitkeringen, mogelijk nog stijgen.

Daarnaast staat de **toeleiding vanuit asielcentra onder druk** indien er veranderingen komen in de vrijstellingen voor asielzoekers. Het grootste effect hiervan zal te voelen zijn in de vraag naar verlengd, LSA en Ligo.

Drukke in het Huis

Het aantal bezoekers van het Huis van het Nederlands Brussel gaat in stijgende lijn sinds 2022. In 2024 ontvingen we **94% van het aantal bezoekers in 2019**. Samen met de bezoekersaantallen gaan onze **inschrijvingscijfers** algemeen genomen voor zowel CVO als voor Ligo **omhoog**.

Het aantal ingeschreven personen door HVNB neemt sterker toe dan het aantal bezoekers, en het aantal bezoekers neemt sterker toe dan het aantal gesprekken. Ons werk is dus **efficiënter en effectiever**. Op basis hiervan en op basis van de cijfers wat betreft advies versus doorverwijzing mogen we concluderen dat ons **aanbod steeds beter is afgestemd op de vraag**.

Daar staat tegenover dat het Huis qua intakewerking op dit moment omwille van een vaste enveloppe subsidiëring, waarbij de middelen niet mee groeien met de instroom, weinig marge heeft om nog meer mensen te ontvangen. Om de drukte beter te managen en om beter om te gaan met de stijgende NT2-vraag zijn er een aantal **actiepunten** waar we aan werken:

1. Terugkomdata CVO

De bezoekers van het Huis komen de laatste jaren minder geconcentreerd in bepaalde periodes en meer gespreid doorheen het jaar. Dat wil zeggen dat zij ook vaak langskomen tijdens aanbodluwe periodes, wat extra drukte creëert in de terugkomweken. Om die druk te verlichten, maar ook om klantvriendelijker te werk te gaan, stelden we reeds voor om het huidige systeem van data waarop we starten met inschrijven voor nieuw aanbod te herbekijken. Door deze **terugkomdata te vervroegen** en er iets **flexibeler** mee om te

springen, kunnen we meer bezoekers al van bij hun eerste gesprek inschrijven en zo het aantal terugkomers verminderen. In rechtstreeks overleg met de CVO maken we een nieuw voorstel op met het doel dit naar volgend schooljaar toe te implementeren.

2. Proefproject terugkomers

Daarnaast werken we aan een proefproject voor **terugkomers**. Het idee is om deze groep meer **gedifferentieerd** te kunnen **helpen**: we willen minder tijd spenderen aan klanten die dat minder nodig hebben en zo tijd vrij maken voor klanten die dat meer nodig hebben. Concreet proberen we in eerste instantie mensen die digitaal voldoende vaardig zijn op afstand **via e-mail en telefonisch** verder te helpen wanneer zij tijdens een eerste gesprek niet tot een inschrijving komen (bijvoorbeeld wegens geen aanbod of geen betaalmiddel ter beschikking op dat moment). Deze werkwijze is al gedeeltelijk uitgerold, maar moet nog verder verfijnd worden. Het plan is om hier volgend schooljaar mee verder te gaan en onze procedures hierrond uit te breiden.

3. Afname covaar voor hoger secundair onderwijs

Tot slot zijn we van plan om bij **kandidaat-cursisten met een diploma secundair onderwijs** behaald in landen met een goede kwaliteit van onderwijs **geen covaartest** meer af te nemen. We merken dat we bij die groep op basis van de educatieve loopbaan voldoende informatie krijgen om het leerprofiel te bepalen en dat in het overgrote deel van de gevallen de covaarscore niet voor verrassingen zorgt. In eerste instantie willen we de test achterwege laten voor klanten met een **diploma secundair onderwijs behaald in België**. Later kunnen we nog andere landen toevoegen. We zullen dit steeds kort bevragen en voor bepaalde types onderwijs zoals Buitengewoon en Deeltijds Onderwijs blijven we de test afnemen. Uiteraard zal ook de richtlijn zijn om bij twijfel in de oriëntering nog steeds een covaartest af te nemen. In 2024 namen we 700 covaars af bij personen met een Belgisch diploma secundair onderwijs (ongeacht het type onderwijs). Ongeveer 4% van hen kreeg een advies Ligo of CVO verlengd. Het gaat dus om een klein aandeel klanten met een andere oriëntering, dat we al gedeeltelijk zullen opvangen met de "bij twijfel covaar"-regel. Dit weegt voor ons niet op tegenover de tijd die we uitsparen in onze intakegesprekken.

Het idee werd op een vorig NT2-overleg al aan de Brusselse centra voorgelegd en zij ondersteunden dit. De specifieke richtlijnen naar ons team toe zijn nog te verfijnen, maar we willen hier mee van start gaan vanaf juni 2025.

Inschrijvingscijfers door HVNB + centra

In schooljaar 2023-2024 waren er in de Brusselse **CVO 10% meer cursisten** dan het voorgaande schooljaar. Bovendien worden de cijfers van 2019-2020 al twee schooljaren ruim overschreden. In de algemene inschrijvingscijfers nemen de hogere niveaus sterker toe dan de lagere niveaus. Ten opzichte van schooljaar 2019-2020 schrijven HVNB en de centra nog steeds minder in voor de modules binnen richtgraad 2, maar wel **meer** voor **richtgraad 1, 3 en 4**.

Voor **Ligo** Brusselleer waren er in 2023-2024 **4% meer cursisten** dan in schooljaar 2022-2023, maar worden algemeen genomen nog niet dezelfde cijfers als in 2019 gehaald. Ten opzichte van het schooljaar 2022-2023 gaan voornamelijk de cursistenaantallen in de **Alfa-trajecten** naar omhoog, de aantallen binnen BE NT2 daalden licht in 2023-2024.

Profiel instromers

We zien een **toename** van de NT2-vraag bij de volgende nationaliteiten: **Palestina, Turkije, DR Congo, India** en **Syrië**. Het aandeel met Belgische nationaliteit in de totale NT2-vraag daalt licht. 22% van de (her)instromers heeft **Arabisch** als moedertaal. In tegenstelling tot in Vlaanderen, is er in Brussel een toenemende vraag onder de **Oekraïners**.

Behoefte naar traject instromers

CVO

We merken een sterke stijging in de vraag naar **CVO standaard en verlengd**, en dit voornamelijk op niveau 1.1. Dat aanbod lijkt de vraag niet te kunnen volgen en loopt snel vol. De vraag naar verkort daarentegen groeit niet mee, ook niet binnen 1.1. Extra aanbod 1.1 standaard en verlengd lijkt ons aan de orde voor de volgende schooljaren.

We nemen meer covaartesten af en minder niveautesten. HVNB krijgt met andere woorden **meer absolute beginners** over de vloer en **minder klanten met al wat kennis van het Nederlands**. Dit zien we ook in de NT2-vraag: 1.2 en richtgraad 2 dalen licht, richtgraad 3 blijft identiek en richtgraad 4 stijgt maar blijft een kleine groep.

Ligo

De **Ligo-vraag neemt sterk toe** maar dit is momenteel nog **niet zo zichtbaar in de inschrijvingscijfers**. De vraag naar **Alfa-modules** neemt met **37%** enorm toe.

LSA

Een welgekend fenomeen: de sterke **stijging in de nood aan LSA-modules**. Deze was afgelopen schooljaar heel duidelijk merkbaar. Dit in combinatie met een **sterke uitval** in deze modules vraagt actie. Intussen is er een **proefproject** gestart **bij Ligo** voor cursisten met een LSA-profiel en covaarscore verlengd (22 tot en met 30). Deze cursus loopt vanaf midden april tot het einde van het schooljaar. In mei volgt er een evaluatie zodat we kunnen beslissen of we hier volgend schooljaar mee verder gaan. Ook voor klanten met hogere covaarscores is er nood aan extra LSA-aanbod met **frequentere opstartmomenten** doorheen het jaar.

Zelfstudie

Advies over **zelfstudie** is heel **populair**. In periodes met minder cursusaanbod zien we het aantal afspraken stijgen. Dit lijkt erop te wijzen dat een deel van deze doelgroep in eerste instantie toch liever een cursus had gevolgd maar bij gebrek aan aanbod voor zelfstudie kiest.

Behoefte naar lesvoorkeuren instromers

CVO

- De educatief consulenten van het Huis merken op dat het **zomeraanbod** beperkt is en vragen om dit aanbod uit te breiden en de periodes beter af te stemmen op de doelgroep.
- Binnen de groep **verlengd** is er een kleine stijging in de vraag naar **avondcursussen**.
- Binnen de **LSA**-groep steeg de vraag naar **voormiddag**.
- Er is meer vraag naar **weekend** dan uit de cijfers valt af te leiden. Toegankelijke leslocaties of online modules lijken wel beter geschikt om deze modules voldoende te vullen.
- De vraag naar een aanbod voor klanten die in **ploegen** werken blijft. Deze groep kan momenteel niet of amper in ons aanbod terecht.
- De vraag naar **1x/week** neemt toe. Bijna 60% van de CVO-klanten wil **1 of 2x/week**. Hier staat tegenover dat de opstartmomenten voor dit aanbod beperkt zijn. Voor veel klanten die in eerste instantie 1x/week hadden willen les volgen is 2x/week ook nog wel een optie, maar ook dat aanbod is eerder beperkt op vlak van opstartmomenten. In het voorjaar blijft de vraag naar 2x/week groot. Eenmaal de opstart van januari/februari gepasseerd is, is het voor veel kandidaat-cursisten lang wachten tot september.

In de Brusselse context zijn cursussen met lage intensiteit niet evident aangezien cursisten over het algemeen buiten de les weinig oefenkansen hebben. Om een antwoord te kunnen bieden op de vraag naar lage lesintensiteit lijkt het ons interessant na te denken over een **combinatie van lessen en oefenkansen**. Zo zouden cursisten bijvoorbeeld 1x/week kunnen les volgen en in het weekend deelnemen aan een conversatietafel. Een belangrijke voorwaarde is dat er ook conversatietafels zijn voor beginnende NT2-leerders.

- Ook de vraag naar **kortere lestijden** blijft terugkomen bij de intakers van het Huis. Voor een deel van de doelgroep kan een aanbod met bijvoorbeeld 2 uur les per dag geschikter en toegankelijker zijn.
- Qua leslocaties stijgt **Brussel-centrum** in populariteit. Daarnaast is er een kleine toename in de vraag naar lessen in **Elsene**, voornamelijk voor 1.1 standaard. Ook de vraag naar lessen in **Schaarbeek** (enkel standaard en verlengd), **Molenbeek** en **Jette** ziet een kleine toename. De vraag in Anderlecht, Etterbeek en Laken daalt. In Elsene is er een **nieuw asielcentrum** dat het afgelopen jaar invloed heeft gehad op de vraag naar 1.1 standaard in die gemeente. Sinds de verhuis van de HVNB-antenne naar de VUB-campus hebben deze mensen nog niet opnieuw hun weg gevonden naar het NT2-aanbod. We nemen contact op met het asielcentrum zodat we deze groep opnieuw kunnen bereiken.
- Er is een kleine groei in de vraag naar **online modules**, maar de voorkeur voor **klassikaal** blijft sterker doorwegen.

Ligo

- De vraag naar **1x/week** vergroot. Bijna 1 op 2 Ligo-klienten wil **1 of 2x/week** les volgen. Hier staat tegenover dat Ligo-cursisten in trajecten met lage intensiteit het doorgaans minder goed doen en dat deze trajecten zeer lang duren.
- Ook voor Ligo neemt de populariteit van **Brussel-centrum** toe. Verder wordt **Anderlecht** populairder als lesplaats en neemt de vraag naar cursussen in Schaarbeek af. De geplande wijzigingen in leslocaties volgend schooljaar sluiten hier goed bij aan.

Vragen vanuit NT2-partners

De scholencentra gaven reeds een eerste idee van hun plannen voor 2025-2026 via de aangeleverde input voor dit behoefteplan. Een aantal van de plannen en ideeën die op tafel liggen, spelen ook reeds in op de noden die wij in dit rapport vaststellen. Hieronder vatten we nog de belangrijkste vragen samen die in de gesprekken naar voor kwamen.

De CVO stellen vast dat veel cursisten in het verlengde traject het moeilijk hebben en dat er velen worden geheroriënteerd naar basiseducatie. Daarom wil het Huis graag de komende maanden de **oriëntering naar verlengd** onder de loep nemen. Waar we nu sterk focussen op de covaarscore bij de oriëntering willen we onderzoeken of er andere factoren zijn die we (meer) in rekening moeten brengen bij de keuze van oriëntering naar verlengd of Ligo.

De scholencentra geven aan open te staan om het Huis meer te betrekken in de **toeleiding naar thematische open NT2-modules en beroepsgerichte NT2-opleidingen**. Ook vanuit het team van educatief consultants van het Huis kwam de vraag om voor meer open modules te mogen inschrijven. Een belangrijke voorwaarde is dat het team voldoende geïnformeerd is over dit aanbod. Hiervoor is er eerst en vooral nood aan een overzicht en een plan van aanpak. Het huis wil dit graag volgend schooljaar verder opnemen.

De centra merken op dat de **omschakeling naar Allis** een aantal operationele uitdagingen met zich meebrengt. Sowieso is deze omschakeling en het aanpassen van alle operationele processen momenteel een van de prioriteiten van het Huis en zullen we dit de komende maanden samen met de NT2-partners verder opnemen.

Bon is vragende partij voor **remediëringsmodules** die voorbereiden op de **NT2-standaardtest**. Op die manier krijgen inburgeraars die een eerste keer niet slagen voor de NT2-test of die niet slagen voor de certificerende taalttest opnieuw toegang tot testdeelname.

Vragen vanuit het werkveld & andere sectoren

Algemeen genomen verandert er naar volgend schooljaar toe voorlopig niet zo heel veel voor de meeste projecten die lopen in samenwerking met andere sectoren. Wat de meeste impact zal hebben, is de **doelgroepverruiming van het Irsicareproject** en de projecten die binnen het **Turboplan** meer en meer vorm krijgen. Voor **NVO** verwachten we niet per se meer, maar wel **grotere groepen** en in de **gevangenis van Sint-**

Gillis zou opnieuw een NT2-aanbod komen. Vanuit het werkveld, en meer bepaald vanuit de tewerkstellingssector, krijgen we de vraag naar meer **zomeraanbod**.

Monitoring vraag en aanbod

In dit rapport zijn we ingegaan op het cijfermateriaal waar HVNB momenteel over beschikt en selecteerden we datgene dat ons relevant lijkt voor de centra naar inrichten van nieuw NT2-aanbod. We beseffen dat er qua monitoring van vraag en aanbod zeker en vast lacunes zijn in onze werking. Dit is grotendeels toe te dragen aan het feit dat het Huis op dit moment geen data-analist heeft. Sowieso is het plan om met de overstap naar het nieuwe CRM-systeem Allis te **investeren in opleiding** van meerdere collega's om met **Power BI** aan de slag te gaan en de cijfers beter te kunnen **monitoren**. Op die manier wil het Huis zijn regierol naar de centra toe nog meer kunnen opnemen.

Huis van het Nederlands Brussel

Philippe de Champagnestraat 23

1000 Brussel

www.huisnederlandsbrussel.be

Renée Fierens ©2025, Huis van het Nederlands Brussel

V.U. Patrick Manghelinckx, Philippe de Champagnestraat 23, 1000 Brussel

